



संस्कृत-विज्ञान-संश्लेषण-संस्थान

संस्कृत-विज्ञान-संश्लेषण-संस्थान

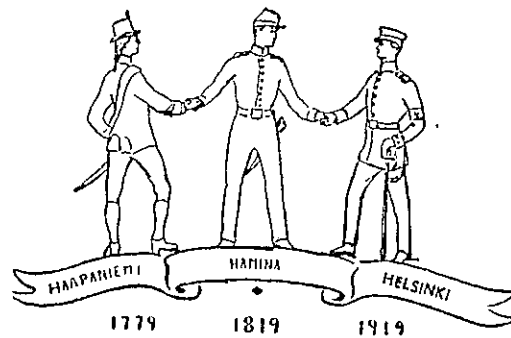
# वल्कलुतल

**N:o 1/1969**

१२४१

# KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle  
Lupeellensa kylkiraudan*

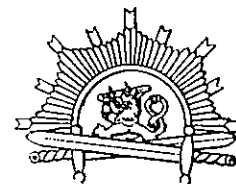


N:o 1/69

MAALISKUU

## Constantem decorat honor KUNNIA KESTÄVÄN PALKKA

Kadettilipun, sotilaan korkeimpien hyveiden, uskollisuuden ja miehuuden, kunnian ja toveruuden vertauskuvan edessä minä lupaan uhrata työni ja elämäni Isänmaalle.



Kadettiaikanani ja sen jälkeen olkoon tunnukseni Suomen vapaus ja kansamme onni. Isien sankarimuisto säilyköön minulle pyhänä, ja sotilaan kunnia olkoon toimintani johtotähti. Ajatuksieni ja tekojeni kannustimet ja tavoitteet olkoot aina ylevät ja jalot.

En karta työtä, en taistelua, en kärsimyksiä, en kuolemaa tämän lupauksen lunastamiseksi. Auttakoon Jumala minua olemaan kestävä kunnian tiellä.

(kadettilupaus)



**KYLKIRAUTA ESITTÄÄ KUNNIOITTAVAT  
ONNITTELUNSA 50-VUOTIAALLE  
KADETTIKOULULLE!**



# KADETTIKOULU

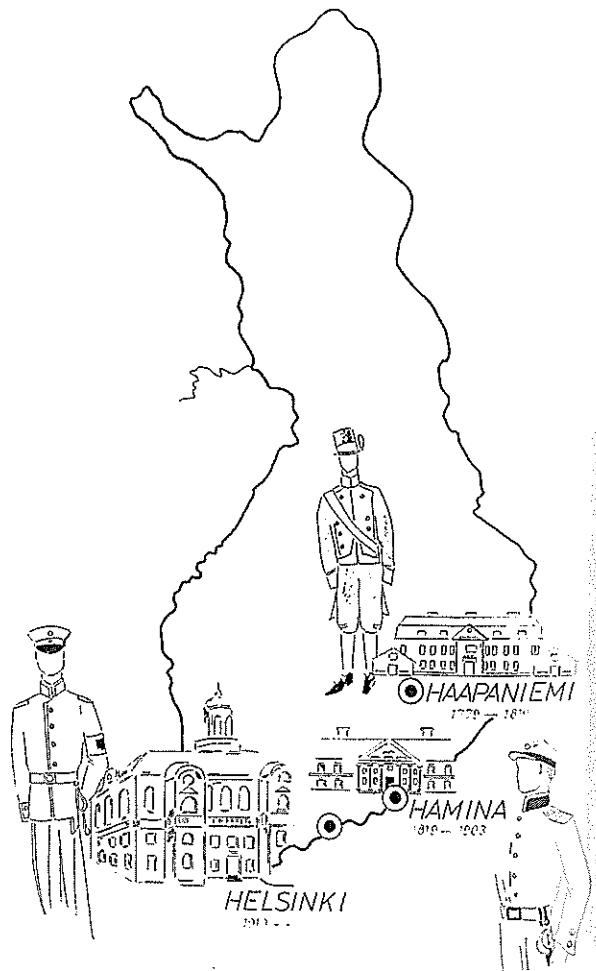
## 50-vuotias

### Historiikki

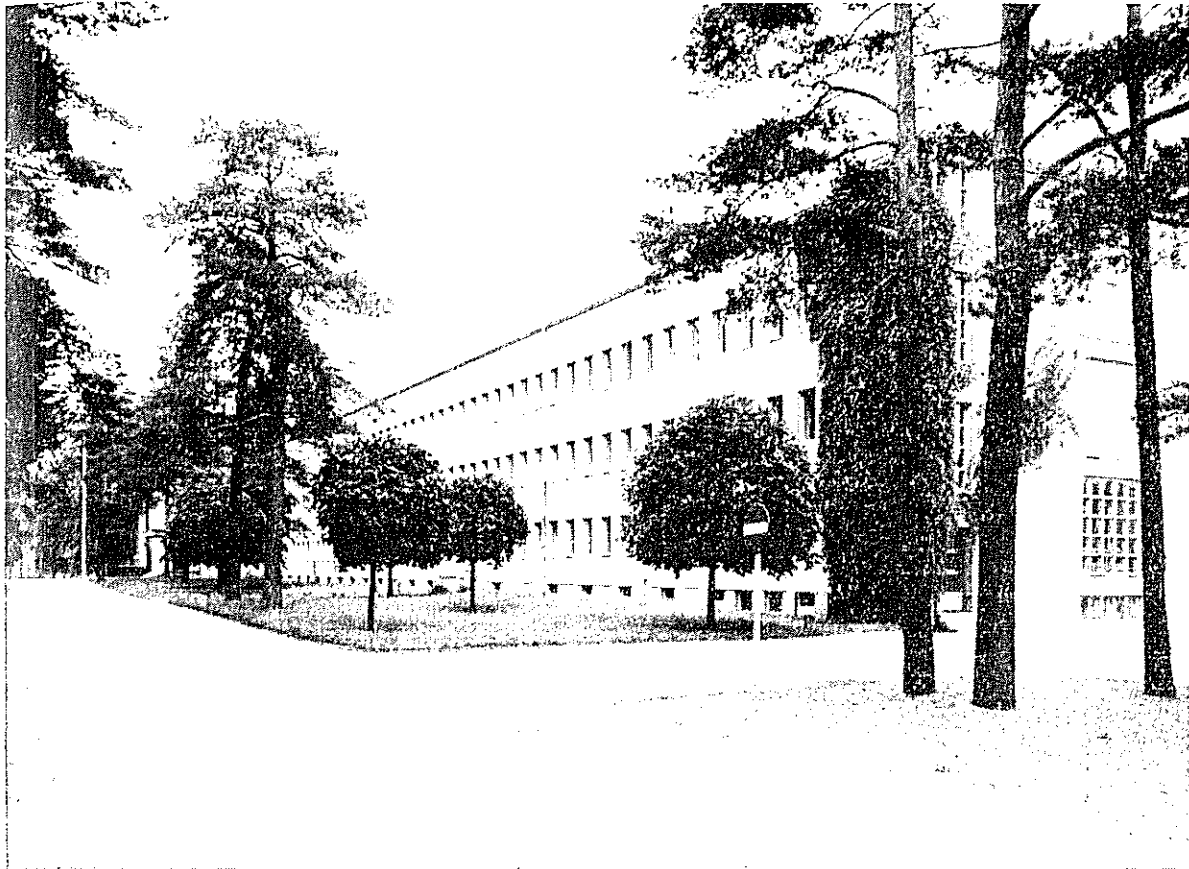
Maaliskuun 20 päivänä tänä vuonna täyttää Kadettikoulu 50 vuotta. Koulun historia ja perinteet ovat kuitenkin paljon kauempana menneisyydessä aina Ruotsi-Suomen ajalla. 190 vuotta sitten eli v. 1779 Savon Prikaatin komentaja eversti Y. M. Sprengtporten teki Ruotsi-Suomen kuninkaalle Kustaa III:lle esityksen sotakoulun perustamisesta Haapaniemeen, Savoan. Esitys hyväksyttiin ja koulun nimeksi tuli *Krigsskolan i Haapaniem*. Ruotsin vallan aikana valmistui koulusta n. 210 upseeria.

Venäjä-Ruotsin välinen sota keskeytti koulun toiminnan vuonna 1808, mutta koulu jatkoi vuonna 1812 toimintaansa uusien vallanpitäjien käskystä kouluttaen topografiupseereita. Haapaniemen koulun rakennukset paloivat vuonna 1818 ja tämän johdosta koulu siirrettiin vuonna 1819 Haminaan, missä siitä Suomen Kadettikoulu nimisenä tuli täydellinen sotilasopetuslaitos. Suomen kansallisen sotaväen hajottamisen yhteydessä lakkasi koulun toiminta vuonna 1903. Koulun silloiset rakennukset Haminassa ovat nykyään Reserviupseerikoulun käytössä. Venäjän vallan aikana valmistui 960 upseeria.

Suomen itsenäistyttyä aloitti koulu Kadettikoulu-nimisenä toimintansa Helsingissä. Koulu toimi aluksi Arkadiankadulla nykyisen Eläintieteellisen museon talossa ja sitten Munkkiniemessä. Talvisodan jälkeen vuonna 1940 koulu muutti Santahaminaan sitä varten rakennettuihin uusiin rakennuksiin. Koulun nimenä oli vuodesta 1941 vuoteen 1952 Maasotakoulu, jonka jälkeen palattiin perinteelliseen Kadettikoulu-nimeen. Itsenäisyyden aikana vuoteen 1945 mennessä oli koulusta valmistunut 2579 upseeria. Heistä kaatui sodissamme 465. Kaikkiaan on Kadettikoulusta itsenäisyyden aikana 52 kadettikurssi mukaan lukien valmistunut 4557 upseeria.



190 vuotisen historiansa aikana on koulu sijainnut kolmella eri paikkakunnalla.



Kadettikoulun päärakennus.

#### Majoitus- ja opetustilat

Kadettikoulua ryhdyttiin rakentamaan Santahaminaan vuonna 1939. Kauan kaivatun kadettikouluhankkeen toteuttamista joudutti Suomen saama vuoden 1940 Olympiakisojen isännöisyys. Tällöin koulun rakennuksien oli tarkoitus ensin palvella olympiaurheilijoiden majoituspaikkana. Vuonna 1940 valmistui koulun päärakennus, kurssitalo, ruokala-juhlasalirakennus, jääkäritalo, talli ja neljän perheen upseerirakennus. Vuosina 1964—66 rakennettiin uusi kadettien majoitusrakennus ja luokkarakennus.

Opetustiloina on koululla 330 henkilön luentosali, 2 kahden joukkueen luokkaa ja 14 joukkueen luokkaa sekä kielilaboratorio ja panssarintorjuntaluokka. Koululla on hallinnassa kivääri- ja pistooliradat sekä sisäämpumaradat pienoiskivääri- ja ilmakivääriammuntaa varten. Lisäksi koulu voi tarvittaessa käyttää Santahaminan keskusampumaratoja.

Santahaminassa on harjoitusalueita joukkueen puitteissa tapahtuvaa taistelukoulutusta varten, mutta suuremmat harjoitukset on vietävä kaupungin ulkopuolelle. Leiri- ja sotaharjoituksissa koulu käy eri puolilla Suomea aina Lappia myöten.

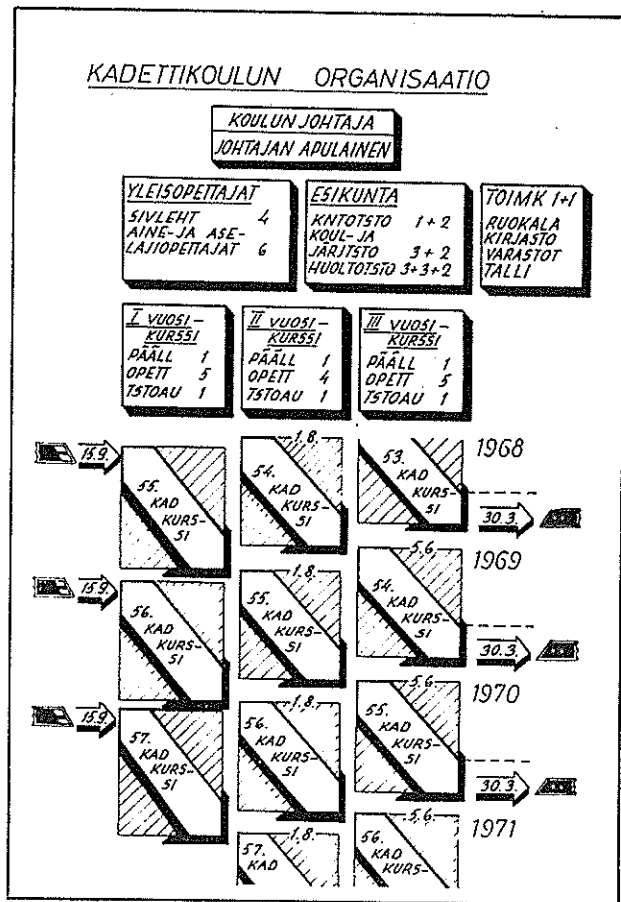
#### Pääsyvaatimukset

Pääsyä varten oppilaaksi Kadettikouluun vaaditaan, että hakija on hyvämaineinen, fyysisesti ja henkisesti upseeriksi sopiva, 26 vuotta nuorempi nuorukainen, joka on hyvillä arvosanoilla suorittanut ylioppilastutkinnon ja reservin upseeritutkinnon.

Hakijoiden määrä tuntuu vuosittain kasvavan ja esim viime kurssille on hakijoista voitu valita oppilaisiksi vain n 30 %. Kadettikurssien vahvuudet määräytyvät vuotuisen rauhanajan upseeritarpeen mukaan ja ovat ne nykyisin 100 kadetin luokkaa.

#### Koulutuksen päämäärä

Kadettikoulutuksen päämääränä on opettaa kadetit sotilaskouluttajiksi sekä kehittää heitä kasvattajina niin, että he osaavat juurruttaa alaisiinsa oikean maapuolustushengen ja sotilaskurin. Tämän ohella heistä tulee koululta sodanajan perusyksikön päällikön tehtäviin pystyviä upseereita sekä antaa heille yleistiedolliset perusteet koko upseeruuralle ja rakentavalle toiminnalle yhteiskunnassa.



Kadettikoulun organisaatio.

Tähän päämäärään Kadettikoulu pyrkii kasvattamalla kadeteista ammattitaitoisia ja henkisesti vireitä, vaativia ja oikeudenmukaisia sekä fyysisesti hyväkuntoisia johtajia, jotka pystyvät joka suhteessa olemaan esimerkkinä alaisilleen.

#### Koulutusaika

Kadetin koulutus kestää Suomessa nykyisin noin kaksi ja puoli vuotta. Tämä aika jakaantuu kolmeen jaksoon: 1., 2. ja 3. vuosikurssiin.

Ensimmäiselle vuosikurssille otetaan kadetit vuosittain syyskuun puolivälissä. Tällöin aloittavat opintonsa Kadettikoululla kaikkien puolustushaarojen kadetit. Merikadetit siirtyvät puolen vuoden opiskelun jälkeen Merisotakouluun ja ilmavoimien kadetit ensimmäisen vuosikurssin suoritettuaan Ilmasotakouluun. Ensimmäisen vuosikurssin vaatimukset täyttävä kadetti siirtyy toiselle vuosikurssille uuden kadettierän saapuessa taloon. Toisen vuosikurssin päätyttyä kadetit siirtyvät oman aselajinsa aselajilinjalle aloittaen 3. vuosikurssin.

Kadettikoulu kouluttaa tällöin vain jalkaväkikadetteja, kun sensijaan kenttä- ja rannikkotyökistön, ilmatorjuntatyökistön sekä pioneerien ja viestimiesten koulutus tapahtuu asianomaisissa aselajikouluissa.

### OPETUSAINEEET 55.KURSSI

	1. VUOSI	2. VUOSI	3. VUOSI	Yht %
<b>TUTKINTOAINEEET 69,3%</b>				
<b>TAKTILLISET AINEET</b> <small>TAKTIikka, PUOLHAARAT, KIYK, PION, VIESTI, HUOLTO, TSTKOUL</small>	364	332	230	226 25,1
<b>JOHTAMISTAITO</b> <small>LUENNOT, SOTAHARJ, SOTAPELI</small>	72	62	51	205 1,1
<b>KASVATUS- JA OPETUSOPPI</b> <small>APPROB, PSYKÖL, KOULUTAITO, PUHEUTAITO</small>	123	128	240	491 13,3
<b>SOTATEKNIikka</b> <small>ASE- JA AMPOPPI, SAA, SAKKO- JA TELE, SUOJELU, ASE- JA AMPKOUL</small>	281	66	428	775 21
<b>YLEINEN- JA SOTAHISTORIA</b>				
<b>HÄLLINTO JA HUOLTO</b> <small>HÄLLINTO, HUOLTO, SOTLAINOPPI</small>	35	65		60 1,7 100 2,7
<b>KURSSIAINEEET 11,7%</b>				
<b>PÄÄKIELI</b>	70	20		90 2,4
<b>MATEMATIikka JA FYSIikka</b>	79	66	50	195 5,3
<b>SOTILASMAANTIEDE</b>	28	20		48 1,4
<b>KANSANTALOUS</b>		30		30 0,8
<b>VALTIO-OPPI</b>	30			30 0,8
<b>LISÄAINEEET 19%</b>				
<small>VENAJA, MAANPUOL, LIKKOUL, MT AJONKOUL, ESITELMÄT, RETKEILYT, JNE</small>	40			40 1
	232	216	254	702 19
<b>Yhteensä</b>	1354	1045	1253	3652 100

Opetusaineet ja niiden tuntimäärät.

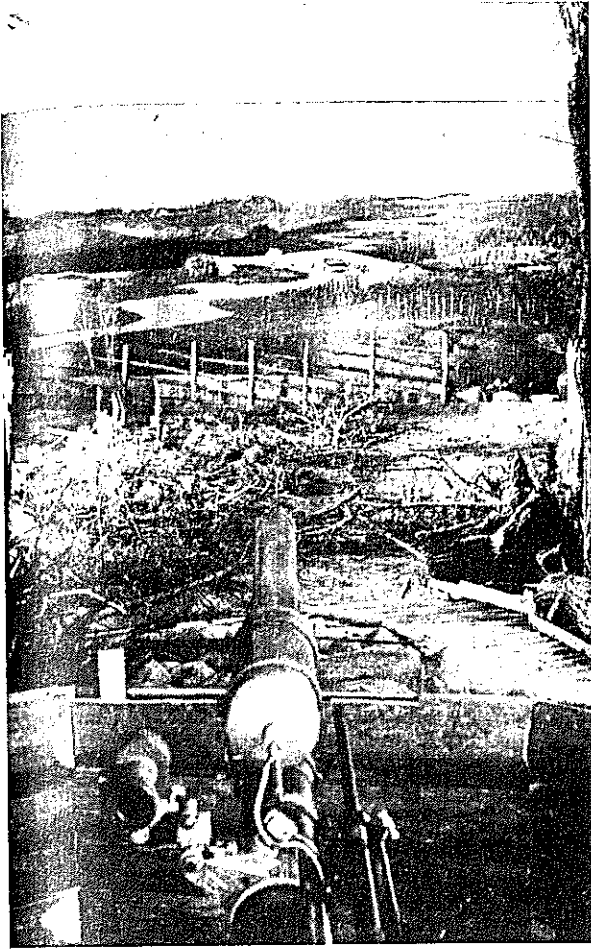
Tasavallan presidentti nimittää tutkintovaatimuksensa täyttäneet kadetit puolustuslaitoksen ja rajavartiolaitoksen upseerin virkoihin ja ylentää heidät luutnanteiksi juhlallisessa tilaisuudessa presidentin linnassa 2,5 vuoden opiskelun jälkeen maaliskuun lopussa.

#### Koulun organisaatio

Koulun johtajan apuna on esikunta, joka jakaantuu komento-, huolto- ja koulutus- ja järjestelytoimistoon. Kukin kadettikurssi muodostaa oman kadettikomppaniensa ja lisäksi kouluun kuuluu vajaan sadan varusmiehen vahvuinen toimituskomppania. Kullakin vuosikurssilla on oma pysyvä kouluttajakuntansa. Tämän lisäksi koululla on 6 upseerin ja 4 siviiliopeettajan muodostama vakinainen opettajakunta, joiden ohella käytetään opettajina eri alojen asiantuntijoita ja Helsingin yliopiston opettajia.

#### Vuosikurssien koulutus

Ensimmäisellä vuosikurssilla koulutus jakaantuu talvi- ja kesäkauteen. Ensimmäinen talvikausi on perus- ja yleiskoulutuskautta. Suuri osa opiskelusta tapahtuu sisällä. Tänä kautena on kadetin suorit-



Varsin monipuolinen on koulun uusi panssarintorjuntaluokka. Siellä voidaan harjoitella raskaalla singolla todellisuutta vastaavissa olosuhteissa.



Kadetin on opittava sekä käskemään että tottelemaan.

tava mm vieraan kielen, yleensä saksan tai englannin pro-exercitio-koe yliopistossa sekä joko kasvatustopin tai valtio-opin approbatur-arvosana. Taktiikan opetus käsittää peruslentojen lisäksi vahvennetun joukkueen taistelu- ja käskynantoharjoituksia ja 4 taktiikan harjoitusta vahvennetun komppanian puitteissa. Ensimmäisenä kesä kautena koulutus muuttuu sotilaallisten aineiden käytännölliseksi harjoitteluksi. Taktiikan koulutus jatkuu kahdella harjoituskella, joista toinen liittyy ylimenoharjoitukseen.

Toisella vuosikurssilla on pääpaino sotilaallisella jatkokoulutuksella. Käytännöllinen harjoittelu lisääntyy, ja niinpä mm taktiikan opetukseen liittyy kaksi sotaharjoitusta joukkojen kanssa, kesäleiri, talvileiri ja rannikonpuolustuksen harjoitus sekä kuusi taktiikan harjoitusta.

Kolmannella vuosikurssilla keskitytään käytännössä oman tulevan aselajin johtamiseen ja kouluttamiseen. Siihen sisältyy erilaisia leirejä sekä mm moottorijoneuvokurssi ja kolmen viikon joukko-osastopalvelukausi.

### Opetusaineet

Kadettikoulun opetusaineet on jaettu kolmeen ryhmään: tutkintoaineisiin, kurssiaineisiin ja lisäaineisiin. **Tutkintoaineisiin** kuuluvat taktiikka, kasvatustopin ja opetusoppi, sotatekniikka, johtamistaito, hallinto ja huolto sekä yleinen ja sotahistoria. Nämä ovat Kadettikoulun pääaineita. **Kurssiaineita**, joiden opetuksen tarkoituksena on lisätä upseeriuralla tarvittavaa yleissivistystä, ovat kielet (saksa, englanti, ranska tai venäjä), matematiikka, fysiikka ja kemia, sotilasmaantiede, kansantalous ja valtio-oppi. **Lisäaineisiin** kuuluvat lähinnä liikuntakasvatustopin, moottorijoneuvokoulutustopin, erilaiset esitelmäsarjat ja tutustumiskäynnit.

Puhtaasti sotilaallisen koulutuksen osuus koko Kadettikoulun tuntimäärästä on yli 75 %. Tämä luku on omiaan osoittamaan, että Kadettikoulu on sotakoulu, joka pyrkii kasvattamaan oppilaistaan luotettavia ja pystyviä varusmiesten kasvattajia ja johtajia Puolustusvoimien riveihin.

# PUHAKKA Oy

*tervehtii*

**KADETTIKUNTAA**

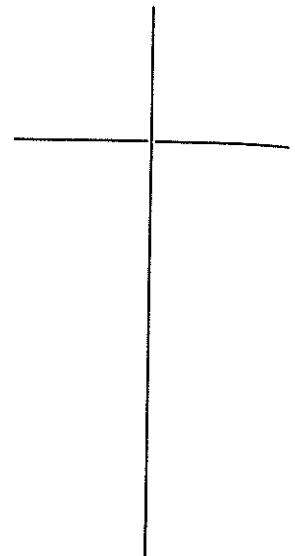
# IN MEMORIAM



**Everstiluutnantti**  
**Allan Alfred Johan**  
**Ilukka**  
 \* 9. 3. 1911  
 † 14. 12. 1968  
 Kadetti N:o 1108  
 16. kurssi



**Everstiluutnantti**  
**Bengt Emil Auer**  
 \* 10. 9. 1909  
 † 16. 12. 1968  
 Kadetti N:o 1029  
 16. kurssi



**Majuri**  
**Carl-Ake Blom**  
 \* 24. 6. 1904  
 † 27. 12. 1968  
 Kadetti N:o 118 rt  
 2. rt-kurssi



**Majuri**  
**Olavi Aleksanteri**  
**Lahtela**  
 \* 3. 6. 1915  
 † 29. 12. 1968  
 Kadetti N:o 1867  
 24. kurssi



**Majuri**  
**Antti Vilho Valmis**  
**Voitto Hänninen**  
 \* 20. 11. 1904  
 † 10. 1. 1969  
 Kadetti N:o 849  
 14. kurssi



**Everstiluutnantti**  
**Pentti Veikko Vornanen**  
 \* 3. 10. 1908  
 † 24. 1. 1969  
 Kadetti N:o 1142  
 16. kurssi



**Kontra-amiraali**  
**Svante August**  
**Sundman**  
 \* 12. 5. 1895  
 † 14. 2. 1969  
 Kadetti N:o 9  
 1. me-kurssi



**Komentajakapteeni**  
**Frans Gunnar Bergholm**  
 \* 27. 7. 1928  
 † 20. 2. 1969  
 Kadetti N:o 532  
 23. me-kurssi

# Katsaus sotilaspoliittisesti tärkeimpiin maailmantapahtumiin vuonna 1968

Majuri A Lauri

## 1. Johdanto

Vuotta 1968 on pyritty luonnehtimaan vanhalla sanonnalla "Euroopan hullu vuosi", tarkoittaen mm useimpia valtioita ravistelleiden ylioppilasmellakoiden esiintymistä. Vuosi oli todella tapahtumarikas, eikä yksinomaan Euroopan kohdalla, tarkasteltakoon sitä mistä näkökulmasta tahansa. On luonnollisesti jossain määrin mielivaltaista rajata tapahtumia sellaisiin, joilla on tai joilla ei ole sotilaspoliittista merkitystä, sillä nykypäivän maailmassa ovat tapahtumat kietoutuneet toisiinsa monin tavoin. Vielä vaikeampaa on asettaa niitä tärkeysjärjestykseen, koska tapahtumien kulku voi jo huomenna nostaa jonkin alueen polttopisteeseen. Eräänlaisena tärkeyden mittana voidaan kuitenkin pitää suurvaltaliittoutumien ja ennen kaikkea niitä johtavien supervalttojen intressejä kyseisellä alueella. Jos näiden osapuolten edut ovat vastakkaisia, on aina olemassa vaara kriisistä, jolla saattaa olla maailmanlaajuisia seurauksia, siitä huolimatta, että supervallat ovat viime vuosina selvästi pyrkineet välttämään tapahtumien päästämistä edes lähelle ydinsodan mahdollisuutta.

Edellä esitetyn taustan pohjalta tulevat hakematta mieleen Vietnam, Lähi-Itä ja Tšekkoslovakian kriisi. Viimeksi mainitun seurauksia antanevat jotain perusteita myös tulevasta kehityksestä. Läntiset tarkkailijat alkoivat viime vuoden aikana kiinnittää yhä enemmän huomiota myös Välimeren alueeseen liittäen sen tapahtumat entistä kiinteämmin Lähi-Idän kysymykseen. Mainittujen tapahtumasarjojen lisäksi kannattaa muistaa pyrkimys ydinaseiden leviämisen estämiseen. Vuoden 1968 aikana saavutettiin ydinsulkusopimuksen osalta melkoista kehitystä vaikka toisaalta Tšekkoslovakian tapahtumat ja toisaalta USA:n presidentin vaihdos aiheuttivat loppuvuodesta lähes täydellisen pysähdyksen useiksi kuukausiksi.

## 2. Vietnamin sota

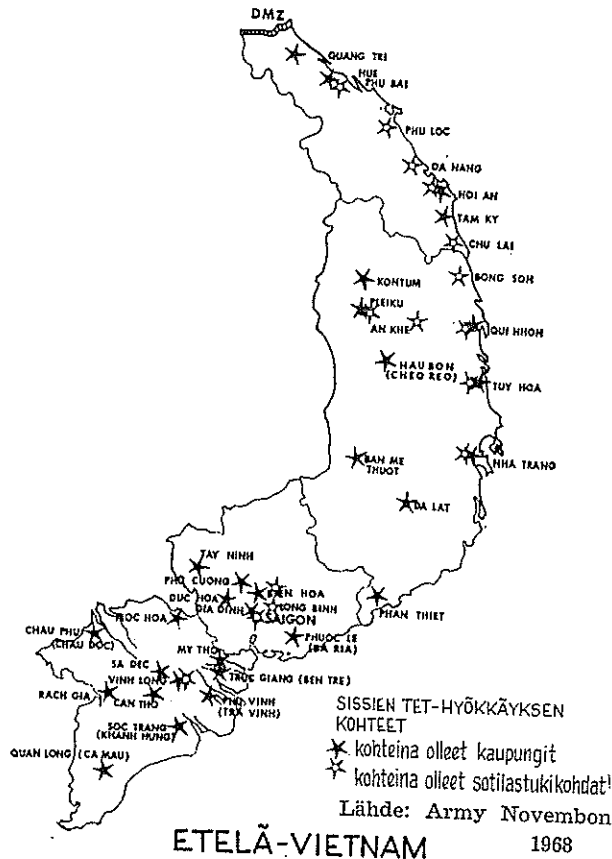
Vietnamin sota on aiheuttanut sekä poliittisille että sotilaallisille tarkkailijoille yllätyksen toisensa jälkeen. Vuosien 1966 ja 1967 aikana tapahtunut USA:n joukkojen miesvahvuuden voimakas kasvu ja valtava materiaallinen ylivoima sekä vuoden 1967 aikana saavutetut osamenestykset saivat amerikkalaisen yleisön jälleen kerran odottamaan nopeaa

käännettä Vietnamissa ja unohtamaan aikaisemmat arviot sissisodan täydelliseen tukahduttamiseen tarvittavasta lähes kymmenkertaisesta ylivoimasta. Kenraali Westmorelandin marraskuussa esittämä optimistinen tilanteenarvio tulkittiin näiden odotusten mukaisesti ja lyhyellä aikavälillä. USA:n niinsanottu yleinen mielipide oli valmis eräänlaiseen henkiseen romahdukseen.

Tämän "romahduksen" aiheuttajana oli sissien Tet- (uudenvuoden)hyökkäys, jonka tapahtumat pyyhkäsivät tammikuun lopulla 1968 yli koko Etelä-Vietnamin. Hyökkäystä odotettaessa USA keskitti lähes kaikki reservinsä pohjoiseen niinsanotun demilitaroidun vyöhykkeen tuntumaan, johon Pohjois-Vietnamin vakinaisten joukkojen hyökkäyksen painopiste näytti suuntautuvan. Hyökkäys tuli kuitenkin lähes kaikkialle, osaksi myös Laosin ja Kambodžan kautta. Se kohdistui mm 27:ään kaikkiaan 44:stä maakunnallisesta pääkaupungista ja yhdeksää lentokenttää sekä useita tukikohtia vastaan. Helmikuun alkupuolena jatkuivat taistelut kiivaina pohjoisessa erityisesti Khe Sanin alueella. Vanha Keisarillinen Huen pääkaupunki joutui sissien haltuun 25 päiväksi. Mutta tilanne oli varsin kriittinen myös etelässä erityisesti Mekongin deltan ja Saigonin alueilla. Reservien puutteessa jouduttiin eräitä yksiköitä heittämään taisteluun suoraan USA:n mantereelta. Tietynlaista arvovaltatappiota amerikkalaisille merkitsi sissien tunkeutuminen Saigonissa jopa USA:n suurlähetystöön.

Vaikka varsinaisen Tet-offensiivin voitaisiin sanoa päättyneen helmikuun lopulla ja amerikkalaisten saaneen tilanteen suurin piirtein vakautettua, jatkuivat taistelut mm Khe Sanin alueella. Jo 5.3. alkoi uusi sissien hyökkäysaalto useita kaupunkeja vastaan. Kuun puolivälissä aloittivat liittoutuneet laajahkon vastahyökkäyksen Saigonin ympäristössä, mutta samaan aikaan oli tilanne saarretussa ja ilmoitset tapahtuvan huollon varassa taistelevassa Khe Sanissa edelleen vaikeutunut, huolimatta massamaisista pommituksista, joihin osallistuivat myös B-52 pommituskoneet. Se sotilaallinen tilanne, jossa presidentti Johnson teki ensimmäiset ratkaisevat poliittiset siirrot, oli supervallalle ilmeisen kiusallinen, mutta ei varmastikaan niin huono kuin sitä tulkittiin yleisissä kannanotoissa. Hyökkääjä oli Tet-offensiivissa ottanut normaalia sissisotaa suuremman riskin ja sen tappiot yksinomaan kaatuneina arvioitiin 30000:ksi





Kuva 1.

amerikkalaisten 2144 vastaan. Hyökkäyksen luonteesta päätellen päämääränä oli sodan muuttaminen sissisodasta tavanomaiseksi sodaksi ja yleisen kannanousun aikaansaaminen. Tämä yritys epäonnistui, mutta toisaalta se silti paljasti jälleen kerran Etelä-Vietnamin väestön välinpitämättömyyden oman hallituksensa tukemiseen. Maan pohjoisosissa käydyt taistelut taas perustuivat Pohjois-Vietnamin säännöllisten joukkojen käyttöön, mutta niitäkin voitiin pitää varsin kuluttavina ottaen huomioon myös pitkäaikaisten Pohjois-Vietnamin pommitusten vaikutus.

#### JOUKKOJEN VAHVUDET VIETNAMISSA HEINÄKUUSSA 1968

amerikkalaisia .....	545 000
etelä-vietnamilaisia .....	750 000
etelä-korealaisia .....	49 000
thaimaalaisia .....	13 500
australialaisia .....	8 000
filippiiniläisiä .....	2 200
uusi-seelantilaisia .....	550
Joukkoja yhteensä n .....	1 370 000

Lukuihin ei sisälly USA:n 7. Laivasto eikä esimerkiksi Thaimaassa olevat ilmavoimien yksiköt.

Lähde: The Military Balance 1968—1969

USA:n sisäpolitiikassa voimistunut sodan vastustaminen ja suorastaan yleismaailmallinen poliittinen painostus sekä edessäolevat presidentin vaalit olivatkin ilmeisesti eräitä presidentti Johnsonin päämääriä. Sotatapaustenkaan vaikutusta ei voitane sivuuttaa, sillä ne osoittivat, että sotilaiden vaatimus yhä suuremmista lisävoimista, jos sodan kulkuun aiottaisiin saada ratkaisevampaa muutosta, piti paikansa. Tämä taas olisi ollut silloisten mielialojen valitessa ilmeisen vaikeaa. Johnsonin 31.3. tekemä vetoisuus neuvotteluista sekä ilmoitus Pohjois-Vietnamin pommitusten rajoittamisesta on näinollen ymmärrettävissä vaikeutuneista neuvotteluasemista huolimatta. Pohjois-Vietnam antoi myönteisen vastauksen 3.4. ja kuukautta myöhemmin päästiin yksimielisyyteen neuvottelupaikasta. Viiden ja puolen kuukauden alustavien neuvottelujen jälkeen saatiin 31.10. aikaan sovitteluratkaisu, jolla USA ilmoitti lopettaneensa Pohjois-Vietnamin pommitukset, Etelä-Vietnamin ja FNL kutsuttiin neuvotteluihin ja Pohjois-Vietnam lupasi aloittaa joukkojensa vähentämisen Etelä-Vietnamista. Lähtemättä tässä yhteydessä neuvottelujen yksityiskohtaisempaan tarkasteluun on todettava, että huolimatta suorastaan toivottoman hitaalta tuntuvasta edistymisestä, on alku yleisesti toivotulle rauhanomaiselle ratkaisulle saavutettu. Lopullinen ratkaisu on kuitenkin vielä monien vaikeuksien takana ja mahdollinen rauhansopimukseen ei pystyne kokonaan poistamaan niitä monia kysymysmerkkejä, jotka heijastuvat koko Kaakkois-Aasian tilanteessa.

Tällä välin Vietnamin sota on muuttunut tiedotusvälineiden ja suuren yleisön piirissä "unohdetuksi sodaksi", ehkä siksi, että halutaan uskoa neuvottelujen myönteiseen lopputulokseen eikä sotatapahtumilla ole näinollen merkitystä. Sotatoimet jatkuivat kuitenkin ajoittain varsin kiivainakin. Huhtikuun alussa amerikkalaiset avasivat vastahyökkäyksellä maayhteydet Khe Saniin. Toukokuussa alkoi uusi FNL:n ja Pohjois-Vietnamin suuroffensiivi, joka ei kuitenkaan saavuttanut Tet-hyökkäyksen mittasuhteita. Kesäkuussa amerikkalaiset tyhjensivät vapaaehtoisesti Khe Sanin. Heinä-, elo- ja syyskuussa esiintyvän Sai-

Vietkongin ja Pohjois-Vietnamin Etelä-Vietnamissa olevat joukot .....

n 270 000—300 000

#### Tappiot vuosina 1961—1967 kaatuneina

amerikkalaisia .....	n 16 000
etelä-vietnamilaisia .....	n 53 000
muuta .....	n 1 700
sissejä .....	n 250 000

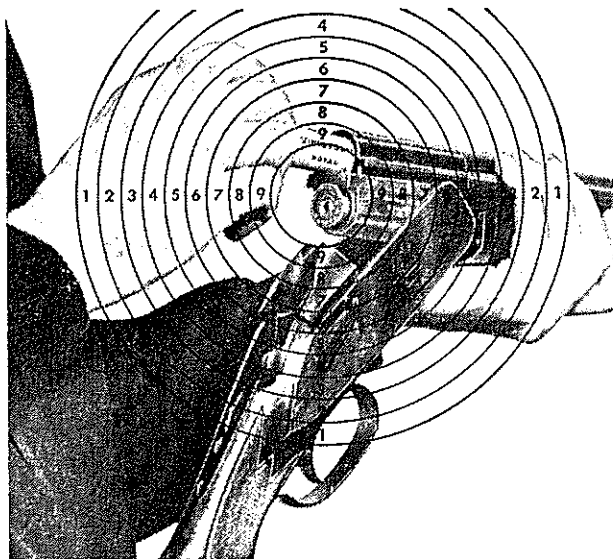
gonin ympäristö, Mekongin delta ja Da Nang yhä uudelleen taistelualueina. Sissit näyttivät pyrkivän asutuskeskusten systemaattiseen terrorisointiin raketti- ja kranaatinheitintulella. Vuoden kolmen viimeisen kuukauden aikana oli taistelutoiminnassa selvää laantumista, vaikka pienempiä yhteenottoja sattui jatkuvasti. Ilmeisesti USA:n asevoimien tehtävää oli lievennetty lähinnä tilanteen ennallaan säilyttämiseen. Puolustusministeri Cliffordin lokakuun lopulla esittämän arvion mukaan Pohjois-Vietnam oli vetänyt pois noin 40000 miestä mutta jättänyt Etelä-Vietnamiin vielä 80000 vakinaista sotilastaan. Pommitusten lopettaminen merkitsee Pohjois-Vietnamille hengähdystaukoa ja ennen kaikkea se merkitsee sisseille suuntautuvan huollon helpottumista. Melkein välittömästi pommitustauon alettua todettiin huoltokuljetusten määrän nelinkertaistuneen. Elleivät neuvottelut vähitellen tuo tuloksia, on tulevaisuudessa odotettavissa sotatoimien uudelleen voimistuminen Etelä-Vietnamissa.<sup>1)</sup>

### 3. Lähi-Itä

Kulunut vuosi merkitsi Lähi-idässä jälleenaseistautumista ja jännityksen asteittaista kohoamista huolimatta niistä ponnisteluista, joita YK ja sen asettama sovittelija suurlähettiläs Gunnar Jarring ovat tehneet koko vuoden ajan tilanteen selvittämiseksi. Vuosi 1968 oli samalla eräs kolkko merkkivuosi tässä ongelmavyöhydessä, joka ei ole ratkaistavissa katsomalla joku osapuoli syylliseksi ja muut syyttömiksi. Viime vuonna tuli nimittäin kuluneeksi 20 vuotta niin, ettei Lähi-Idässä ole ollut rauhaa vain aselepoja, joita lyhyet ja rajut sodat ovat katkaisseet. Samalla tuli kuluneeksi 40 vuotta ensimmäisistä pahoista arabien ja juutalaisten välisistä yhteenotoista ja yli 50 vuotta niistä ensimmäisistä vaiheista, joista Palestiinan kysymys sai alkunsa.

Jo vuoden 1967 lopulla järkkyy YK:n sovittelijan lupaaviakin piirteitä saanut toiminta Suezilla alkanen tulitaistelun vuoksi, jonka aloittajasta ei edes olla varmoja. Helmikuussa kiristyi tilanne myös Jordanian suunnalla ja maailmalla alettiin ennustella uutta kriisiä. Sen jälkeen ovat eräänä pääsyynä tilanteen kiristymiseen olleet arabisissien lisääntyneet terroriteot, joissa Israelin viimeisten ilmoitusten mukaan on kesäkuun sodan jälkeen siviiliväestön tappioiden lisäksi saanut surmansa lähes 250 sotilasta. Israelin kostohyökkäykset eivät ole tätä toimintaa estäneet, mutta ovat sen sijaan kiristäneet tilannetta. Näin tapahtui mm 21.3., jolloin israelilaiset tekivät 10 tunnin kommandohyökkäyksen Jordanian alueella oleviin sissien tukikohtiin. Kesän aikana tilanne tuntui jonkinverran rauhoittuvan, mutta loppuvuodesta oltiin yhä pahenevassa vaiheessa. Yhteenotot Suezilla alkoivat syyskuussa. Lokakuun 26. päivänä käytiin tykistötaistelua Suezilla ja 1.11. suorittivat Is-

<sup>1)</sup> Kuten tämän kirjoittamisen jälkeen Vietnamista tulleet tiedot osoittavat. Toim.huom.



# VIHTA-VUORI

## edullinen sarja

### Vihtavuori Royal

kal 12/70 ovh 4,65/10 kpl  
16/70 4,50/10 kpl

### Vihtavuori Metso

kal 12/70 ovh 4,20/10 kpl  
12/65 4,10/10 kpl  
16/70 3,90/10 kpl  
16/65 3,80/10 kpl  
20/70 3,80/10 kpl  
20/65 3,70/10 kpl

### Vihtavuori Mustaruuti

kal 12/65 ovh 4,10/10 kpl  
16/65 3,90/10 kpl

### Vihtavuori Olympia Special

kal 12/70 ovh 3,70/10 kpl  
tähtisupistus

### Vihtavuori Skeet

kal 12/65 ovh 2,65/10 kpl  
12/70 2,65/10 kpl  
tähtisupistus  
16/70 2,65/10 kpl  
tähtisupistus

### Vihtavuori Skeet Special

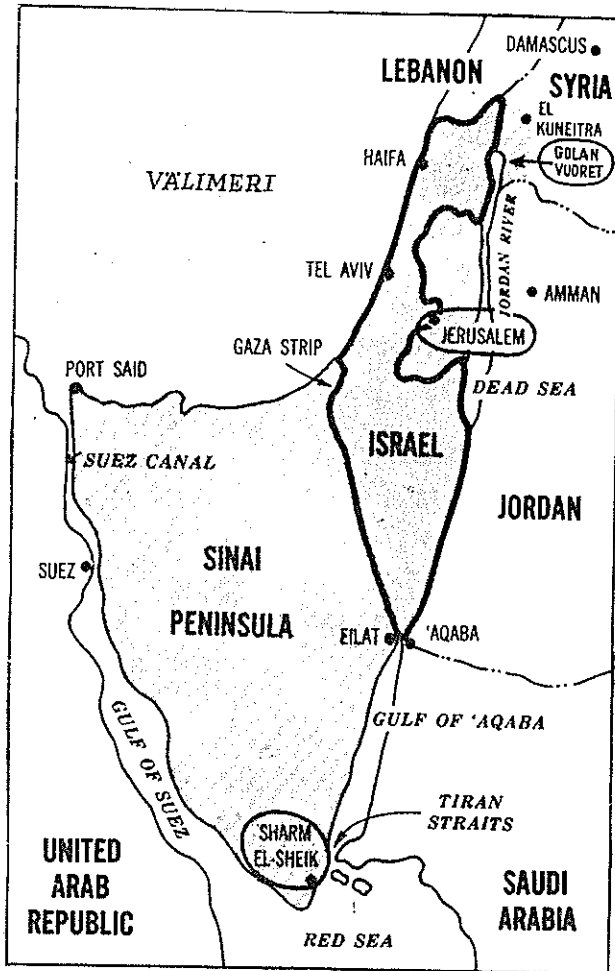
kal 12/70 ovh 3,20/10 kpl  
tähtisupistus

### UUTUUS!

### Vihtavuori Trap

kal 12/70 ovh 6,65/25 kpl  
tähtisupistus

**VIHTAVUORI — siihen voitte luottaa**



////// Israelin miehittämät alueet  
 ○ Alueet, joihin Israel ainakin  
 kohdistanee vaatimuksia  
 Lähde: Military Review April/1968

## LÄHI-IDÄN POLTTOPISTE

Kuva 2.

raelin ilmavoimat kostohyökkäyksen kahta Niilin siltaa ja voimalaitosta vastaan. Joulukuun alussa tapahtui tulitaistelu Jordanian suunnalla ja seuraavana päivänä suoritti Israel lentohyökkäyksen siltoja ja tulasemia vastaan. Ateenan lentokentän välikohtausta seurasi joulukuun lopulla matkustajakoneiden tuhoaminen Beirutissa. Maailman yleinen mielipide kääntyi tämän seurauksena pahasti Israelia vastaan, mutta Irakin toimeenpanemat julkiset teloituskohtaukset heilauttivat "viisaria" jälleen tasapainoon.

Aseiden myynnit ja niiden toimitusten rajoittamiset sekä kiellot heijastelevat Lähi-Idän tilanteen monimutkaisuutta. Israelin viime sodassa arabimaille tuottama suonenisku on nyt käytännöllisesti katsoen paikattu. Tosin koulutuksen katsotaan vielä vaativan aikaa, eräissä arvioissa jopa kaksi vuotta. Toiset asiantuntijat uskovat kuitenkin Neuvostoliiton läh-

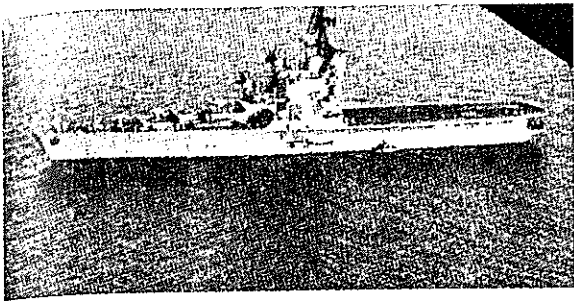
tämien kouluttajien johdosta huomattavaan ajanvoittoon. Neuvostoliitto on myynyt materiaalia ensisijaisesti Egyptille ja Syyrialle. USA on ollut kauppoissa sekä Israelin että Jordanian kanssa. Englanti on luvannut ilmatorjuntaohjuksia Jordanialle. Ja nyt on Ranskakin aikeissa tukea Libanonia sekä tehnyt huomattavia kauppoja Irakin ja Saudi-Arabian kanssa katkaistuaan asetoimitukset Israeliin. Rajoituksista ovat kärsineet pahiten Israelin ilmavoimat, joilla on ollut tähän asti merkittävä osuus arabimaiden lukumääräisen ylivoiman eliminoimisessa. Loppuvuodesta USA ilmoitti myyvänsä Israelille 50 Phantom-konetta, mutta niiden toimitusaika lienee melko pitkä.

Vallitseva jännitys on saanut arabimaiden sisäiset ja keskinäiset erimielisyydet katoamaan suurimmaksi osaksi ainakin julkisuudesta. Tosin mm sissiliikkeiden marraskuussa Jordaniassa aiheuttaman kriisin vakavuus sekä Jemenin tapahtumat muistuttavat näiden tekijöiden olemassaolosta. Eräänä ilmeisenä kehityspiirteenä on myös Nasserin vaikutusvallan lievä kapeneminen sisäisten levottomuuksien vuoksi. Myös vanha jako radikaalisiin ja vanhoillisiin arabivaltioihin näyttää hieman muuttuvan, sillä Syyrian, Irakin ja Algerian vaadittua joulukuussa välittömiä kostotoimia, esiintyi Egypti Jordanian ja Libanonin rinnalla selvästi pidättyväisempänä.

Kriisin nykyvaiheen pahimpina syinä ovat toisaalta se, ettei Israel ole luopunut valtaamistaan alueista ja toisaalta se, etteivät arabimaat suostu tunnustamaan Israelia ja antamaan sen turvallisuudelle mitään takeita. Kun kumpikin puoli pitää eräitä pieniä lievennyksen oireita lukuunottamatta kiinni oman vaatimuksensa toteuttamisesta ensimmäisenä, on sovittelu varsin vaikeaa. Ratkaisun toiveet kohdistuvatkin tällä hetkellä suurvaltojen odotettavissa oleviin neuvotteluihin. Nämä toiveet perustuvat siihen ilmeiseen tosiasiaan, että kriisin paheneminen olisi aivan ilmeisesti kaikkien suurvaltojen etujen vastaista ja sillä saattaisi olla suorastaan maailmanlaajuisia seurauksia. Tosin mahdolliset pakkotoimenpiteet sen enempää Israelia kuin arabimaitakaan vastaan eivät luultavasti toisi kestävästä ratkaisua, mutta sovittelun ja painostuksenkin avulla on mahdollisuuksia eri valtioiden johtoa tyydyttäviin tuloksiin edellyttäen, että myös suurvallat ovat valmiita tinkimään omista intresseistään. Vaaratekijäksi jää kuitenkin se massoihin syötetyn vihan ja pelon aaltoilike, joka pyrkii "heiluttelemaan" hallituksiakin ja jonka aiheuttamia terroritekoja voi olla vaikea estää.

### 4. Kehityksestä Välimerellä

Välimeren alueella ei sinänsä ole tapahtunut mitään uutta tai äkillistä, mutta varsinkin NATO-maiden lehdistössä useampaan otteeseen käyty keskustelu on vasta nyt tuonut suuren yleisön tietouteen Neuvostoliiton laivasto-osaston olemassaolon Välimerellä. Kehityksen voidaan sanoa alkaneen vuoden 1963 vaiheilla, ja uutta on vain alusten lukumäärän



Neuvostoliiton helikopteritukialus "Moskva" Välimerellä  
(Time November 22/1968)

Kuva 3.

kasvu erityisesti vuosina 1967 ja 1968. Lukumäärän arvioitiin olleen suurimmillaan n 40—60 viime lokakuussa. Lukuun sisältyi mm 2—4 ohjusristeilijää, kahdeksan ohjushävittäjää, kymmenkunta sukellusvenettä sekä ilmeisesti kokeilupurjehduksella ollut Neuvostoliiton merivoimissa kokonaan uusi alustyyppi, helikopteritukialus.

Tämän toiminnan tarkoituksena on luonnollisesti Neuvostoliiton intressien tukeminen ehkä enemmän poliittisessa kuin puhtaasti sotilaallisessa mielessä Välimerellä ja Lähi-Idässä ja se muodostaa tietynlaisen vastapainon USA:n 6.Laivastolle. Läntiset tarkkailijat ovat olleet näkevinään kehityksessä myös Neuvostoliiton pyrkimyksen laajentaa vaikutusvaltaansa sille ns "Suezilta itään" alueelle, jolta Englanti on vetämässä pois joukkojaan. NATOn kannalta on kysymys myös konkreettisemmasta tilanteesta. Välimeri muodosti vuosikausia eräänlaisen "sisämeren" sen eteläisellä sivustalla, nyt tilanne on muuttunut. Viime lokakuun puolivälissä tehtiinkin päätös NATO-maiden yhteisen merivoimien lentotiedusteluyksikön<sup>1)</sup> perustamisesta Välimerelle neuvostoliittolaisten laivastoyksiköiden jatkuvaa tarkkailua varten. Pian tämän jälkeen Neuvostoliitto vähensi aluksiaan noin kolmanneksella, todennäköisesti talvehtimaan Mustalle merelle. Tilanteen mahdollinen kehittyminen on näin ollen vain arvailujen varassa. Joka tapauksessa NATOn piirissä on alkaneena vuonna ehditty tehdä päätös myös monikansallisen laivasto-osaston perustamisesta 6.Laivaston rinnalle.

### 5. Tšekkoslovakian kriisi

Euroopan kannalta muodostui kuluneen vuoden keskeisimmäksi tapahtumaksi Tšekkoslovakian kriisi. Tätä keskeisyyttä on varsin vaikea kumota, vaikka asiaa tarkasteltaisiinkin pelkästään yhden liittoutuman sisäisenä asiana ja niin kyynilliseltä kuin se saattaa kuuluakin, supervallan luonnollisena reaktiona sen etuja vaarantavaan pikkuvaltioon. Tšekkoslovakiassa itsessään tapahtuneiden muutosten syyt ovat luonnollisesti pitempiaikaisen kehityksen tulos, mutta kehityksen saama hirmuinen vauhti ei ilmeisesti johtunut liberaalisen linjan poliitikoista tai yk-

<sup>1)</sup> Maritime Air Forces Mediterranean

## Onko Teillä henkivartija?



Monilla sellainen jo on, ei tosin kuvan osoittamalla tavalla, vaan nykyaikaisen henkivakuutuksen muodossa. Salaman henkivakuutus on hyvä henkivartija. Siihen voi liittää sairaalavakuutuksen tai muun työkyvyttömyytilisäakuutuksen täydentämään lakisääteistä sairausvakuutusta. Salaman henkivakuutus Teidänkin henkivartijaksenne!

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ  
**SALAMA**

VUODESTA 1910 SUOMALAISTEN KOTIEN SUOJANA

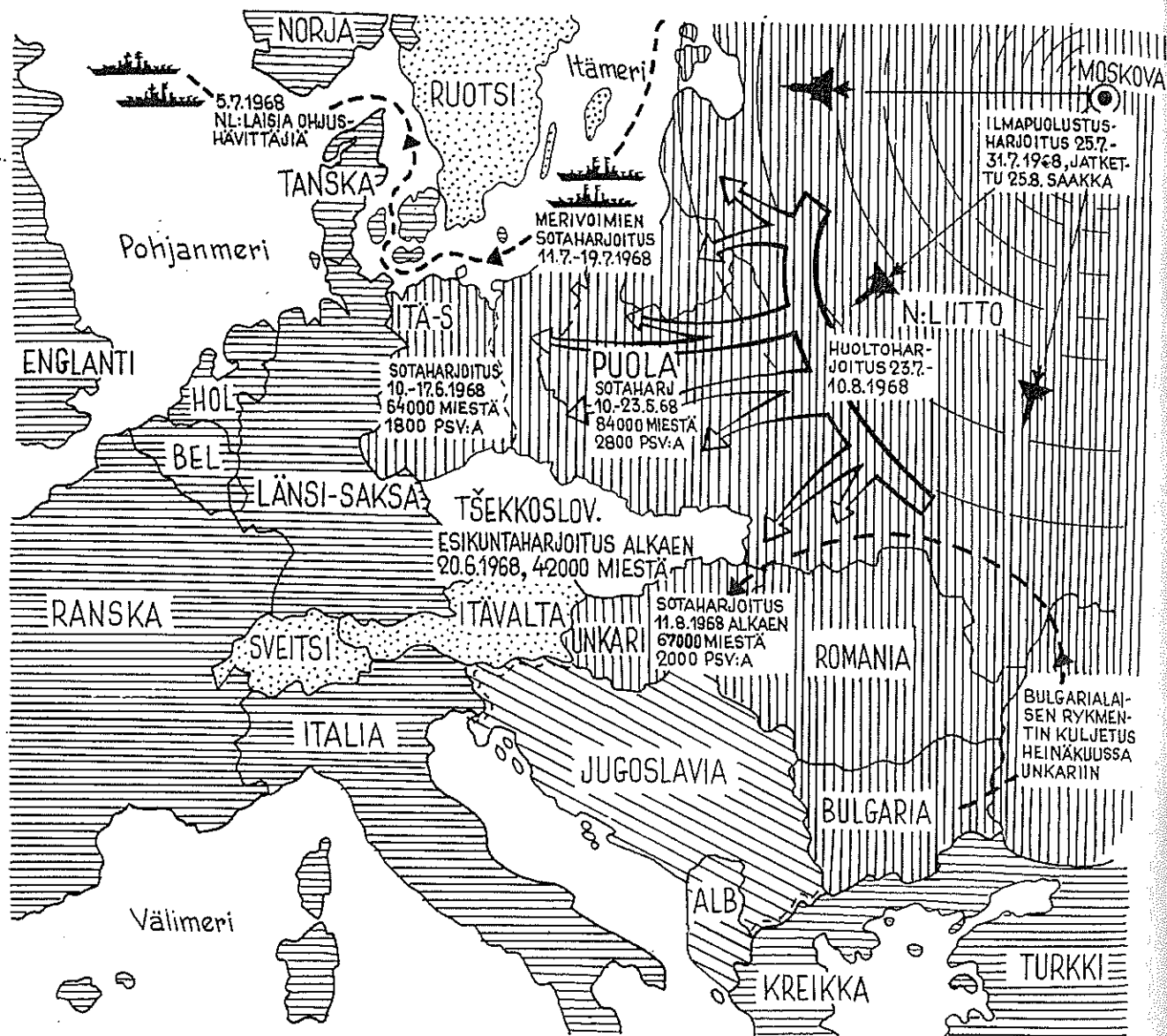
ilmassa

merellä

maalla

**NESTE OY**





LÄHDE: Stern n:o 43/1968

## VARSOVANLIITON SOTAHARJOITUKSET KEVÄÄLLÄ JA KESÄLLÄ 1968

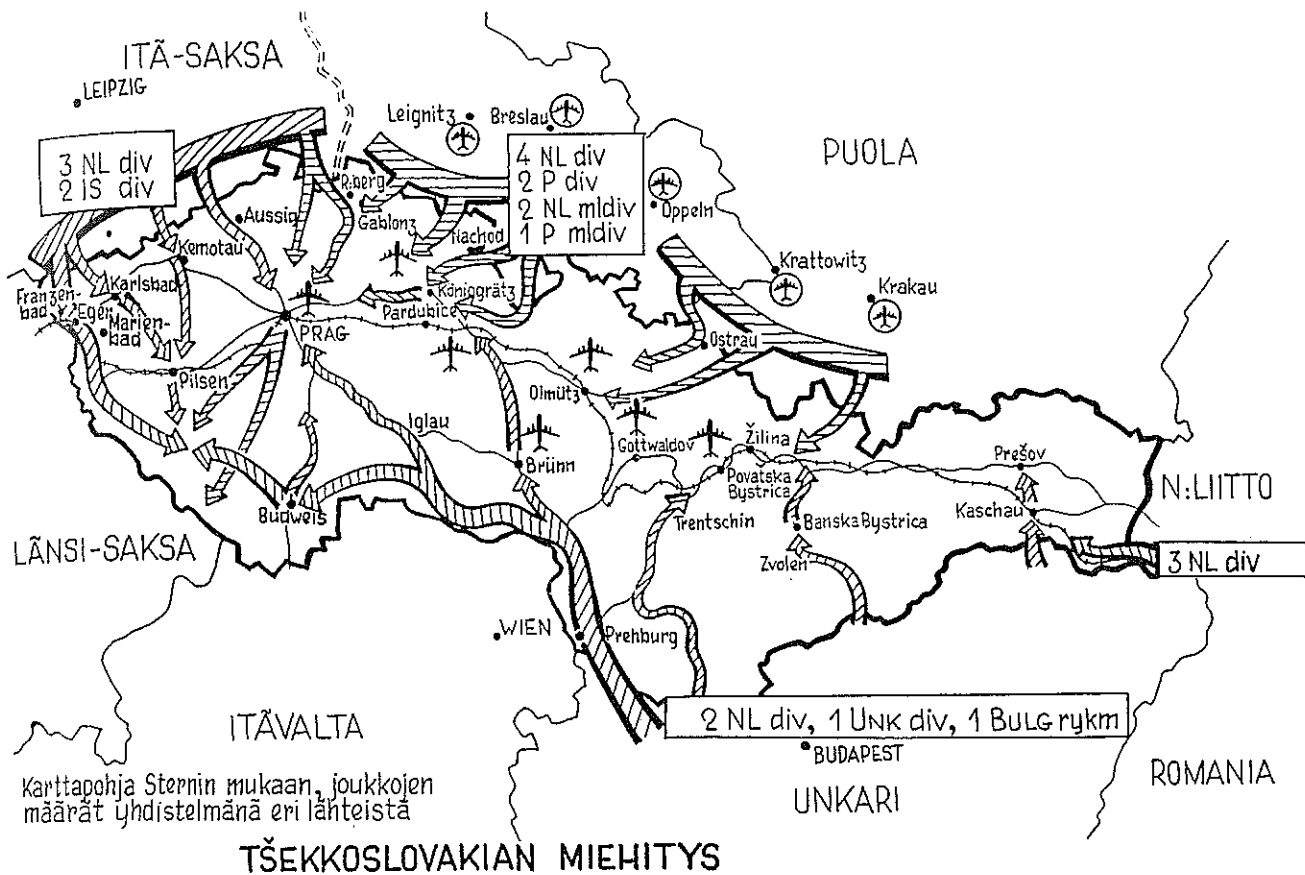
Kuva 4

sinomaan kansan pyrkimyksistä, vaan asiaan vaikuttivat omalta osaltaan talouselämän kehityksen vaatimukset, Dubčekhan syrjäytti Novotnyin 5.1., Svoboda valittiin presidentiksi 30.3. ja Černikin uusi hallitus muodostettiin 8.4. Poliittinen toiminta oli tämän jälkeen varsin vilkasta sekä Tšekkoslovakiassa että sen ympärillä, niin vilkasta, ettei sitä ole tässä yhteydessä mahdollista yrittääkään selvittää. Lopputulos on meidän kaikkien tiedossa.

Vielä nykyisinkin kysytään: "Miksi Neuvostoliitto turvautui aseelliseen toimintaan?" Ja vastaukseksi tarjotaan joko strategiset syyt, ideologiset syyt, talou-

delliset syyt, NL:n liittolaisten, lähinnä Ulbrichtin painostus, suuren ja pienen valtion ristiriita, jossa suuren oli turvattava arvovaltansa ja etunsa tai NL:n itsensä esittämä turvallisuus ulkoapain kiihoitetun vastavallankumouksen torjumiseksi.

Oikeata vastausta tuskin löytyy täydellisellä varmuudella Kremlin ulkopuolelta, mutta on varsin ilmeistä, ettei edellä luetelluista syistä voi poimia jotain irralleen vaan ne kaikki ovat vaikuttaneet asiaan. Strategiset syyt ovat ilmeisesti vaikuttaneet siten, että NL on kasonut kehityksen uhanneen vaikutusvaltaansa tässä tärkeimmässä turvallisuusvyö-



## TŠEKKOSLOVAKIAN MIEHITYS

Kuva 5

hykkeessään, jonka Puola, Itä-Saksa ja Tšekkoslovia muodostavat. Taloudelliset tekijät kytkeytyvät tiiviisti strategiaan. Tšekkoslovakian kautta kulkee voimansiirtolinjoja ja öljyjohtoja naapureihin, sillä on huomattavat uraanikaivokset ja teollisuus, jolla on merkitystä paitsi koko Komekonin taloudelle myös Varsovanliiton sotapotentialille. Ideologisissa syissä on ilmeisesti ollut tiettyä ristiriitaisuutta. Sotilaalliset toimenpiteet olivat omiaan aiheuttamaan lisää hajaannusta maailman kommunistisessa liikkeessä, mutta toisaalta esimerkki voimakkaasta liberalisoinnista olisi voinut aiheuttaa koko järjestelmää horjuttavia ketjureaktioita Varsovanliiton maissa, kuten Puolan ylioppilaiden esimerkki osoitti. On selvää, että pelkistettynä ja vahvana renkaana tässä syyketjussa on ollut suurvallan kansallinen etu.

Kuvassa 4 on tietoja kevään ja kesän aikana suoritetuista Varsovanliiton sotaharjoituksista sekä kuvassa 5 arvio miehityksen suorittamisesta.

Lähtemättä tässä yhteydessä näiden tapahtumien yksityiskohtaisempaan tarkasteluun voidaan todeta, että kokonaisuutena ottaen miehityksen suoritus vietiin erinomaisesti läpi ja joukot osoittivat hyvää kuria. Ainoa seikka, jossa ainakin alkuvaiheessa epäonnistuttiin, oli tšekkiläisen tiedotustoiminnan estämisyrittäminen ja uudelleenjärjestely. Tšekkien onnistui

varsin pitkään ylläpitää omia kanaviaan, ja useat tiedot viittaavat siihen, että tämä olisi toteutettu Varsovanliiton toimeksiannosta NATO:n hyökkäyksen varalta suunnitellulla tilapäisellä radioverkolla. Toisaalta saattaa olla, etteivät miehitysjoukot jatkossa halunneetkaan estää radiotoimintaa, koska sillä oli levottomuuksia ehkäisevä vaikutus.

### 6. Tapahtumat NATO:n piirissä 21. 8. 1968 jälkeen

On selvää, että Tšekkoslovakian tapahtumat eivät voineet jäädä ilman seurausvaikutuksia myös NATO:n piirissä. Ensimmäiset reaktiot tapahtuivat luonnollisesti kansallisella pohjalla ja kaikkein ensimmäiset koskivat välitöntä sotilaallisen valmiuden kohoamista. Näkyvämmät yhteiset reaktiot tulivat esiin oikeastaan vasta marraskuun puolivälissä. NATO:n määräajoin kokoontuvien elinten kokousten sarja alkoi nimittäin 12. 11. vaiheilla eli kuukautta normaalia aikaisemmin Brysselissä. Ensimmäisenä oli vuorossa parlamenttien edustajien kokous. NATO:n Euroopan joukkojen komentajan, amerikkalaisen kenraali Lemnitzerin kokoukselle pitämä selostuslaisuus oli tietty enne, vaikka hänen esityksensä tulkittaisiinkin yksinomaan asioista vastaavan komentajan puheenvuoroksi. Lemnitzer katsoi NL:n soti-

laallisen valmiuden tehostuneen ja NL:n voiman kasvaneen Keski-Euroopassa sekä torjui jyrkästi sel-laiset käsitykset, että Tšekkoslovakian armeijan tuen menetys tms tekijät tasoittaisivat asian. Erityisesti hän korosti mahdollisen hyökkäyksen tulemistä ilman ennakkovaroitusta ellei NATO:n puolustusta vahvenneta.

Näkyvin osuus neuvottelujen sarjassa oli 15. ja 16. 11. pidetyllä NATO:n ministerineuvoston kokouk-sella, jossa olivat mukana ulko-, puolustus- ja val-tiovarainministerit useimmista NATO-maista. Puo-lustusministerien käyttämässä puheenvuoroissa selvi-teltiin kyseisen maan toimenpiteitä NATO:n puolus-tusvalmiuden parantamiseksi Tšekkoslovakian tapah-tumien aiheuttamassa tilanteessa.

Yleensä ne koskivat valmiuden kohottamista, joi-denkin lento-, ohjusilmatorjunta- ja jalkaväkiyksiköiden siirtämistä Länsi-Saksaan sekä puolustusmää-rärahojen korotuksia vuodeksi 1969 vaihdellen noin seitsemästä kahteen prosentin vaiheilla. Vaikka näitä toimenpiteitä ei sovi halveksia, kun ne asetetaan muiden puolustusvalmistelujen jatkoksi, saattoi jol-lekin tarkkailijalle jäädä kuitenkin käsitys, että ky-seessä oli sittenkin enemmän tietty ele tai yhtenäi-syyden näyttö kuin voimakkaampi valmiuden ko-

hottaminen. Tosin kuva muuttuu sotilaallisessakin mielessä hieman voimakkaammaksi, kun muistetaan USA:n, Englannin ja Belgian suunnitelmat vähen-tää joukkojaan Saksasta, mitkä on ainakin toistai-seksi jätetty tekemättä.

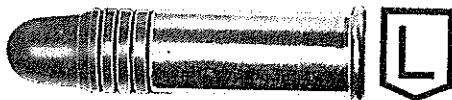
Edellä selostettuun verrattuna vähintään yhtä mien-lenkiintoinen osa kokousta olikin ulkoministerien puheissa käsiteltyjen asioiden luonne ja niiden anta-minen ulospäin. Eräänä keskeisenä teemana näyttää olleen kysymys siitä, mitä Euroopan tilanteessa mer-kitsisi NL:n mahdollisten sotilaallisten toimenpitei-den jatkuminen. On luonnollista, että tällaisesta ko-kouksesta vuotaa aina jotain ja, että aktiivisimmat uutismetsästäjät lisäävät myös omia arvailujaan. Tällä kertaa tuntui kuitenkin melkein siltä, kuin tie-tynlaisilla tarkoituksellisilla uutisvuodoilla olisi py-ritty painostamaan vastapuolta ja rohkaisemaan omia sekä tekemään tämä niin, että vastapuolelle tulisi tietty epävarmuus ja ettei toisaalta NATO sido en-nakolta käsiään tulevissa tapahtumissa.

Kokouksesta annettu virallinen tiedonanto sisälsi varoituksen Neuvostoliitolle Euroopassa tai Välime-ren alueella sattuvan intervention seurauksista. Mi-tään maata ei kuitenkaan mainittu nimeltä. Lisäksi tuomittiin Tšekkoslovakian miehitys ja ns Brezhne-



## TUTUSTUKAA PATRUUNAESIT- TEESEEMME ALAN LIIKKEISSÄ

LAPUAN  
PATRUUNATEHDAS  
LAPUA



# VAPAAPISTOOLIN KULTAMITALI MEKSIKOSSA SUOMA- LAISELLE!

Suomalaiselle patruunateollisuudelle. Vapaapistoolikilvan voittaja ampui La-puan patruunoilla! Jälleen kerran osoitti-vat Lapuan patruunat kullanarvoiset ominaisuutensa — tarkkuuden ja tasa-laatuisuuden. Valitkaa Tekin Lapuan patruunat — ne edustavat olympiakul-lan arvoista tarkkuutta!

vin doktriini sekä kiinnitettiin huomiota NATO:n valmiuden kohottamiseen. Samalla USA, Englanti ja Ranska takasivat edelleen Länsi-Berliiniin.

Kokouksen puheenvuorot pyrkivät selvästi korostamaan NATO:n yhtenäisyyttä ja NATO:n elinajan katsottiin jatkuvan ajallisesti määräämättömän pitkälle. Ranska käytti kuitenkin varovaisempaa sanontaa katsoen NATO:n toiminnan jatkuvan niin kauan kuin on välttämätöntä. Tähän liittyen kannattaneet todeta Ranskan mielenkiintoisesta osuudesta kokouksessa. Ranskan ulkoministeri Debré oli läsnä kokouksessa. Hänen NATOsta käyttämänsä sanat poikkesivat selvästi Ranskan viime vuosina käyttämästä tyylistä ja antoivat tukea niille käsityksille, että vuoden 1968 kehitys sekä Välimerellä että Tšekkoslovakiassa oli parantanut Ranskan yhteistyöhalua NATO:ssa.

### 7. Ydinsulkusopimus

Eräänä aikaisempina vuosina alkaneista tapahtumasarjoista, joka viime vuoden aikana oli varsin voimakkaasti esillä, on mainittava ydinsulkusopimus. Maailmanrauhan kannalta ei ole suinkaan vähämer-

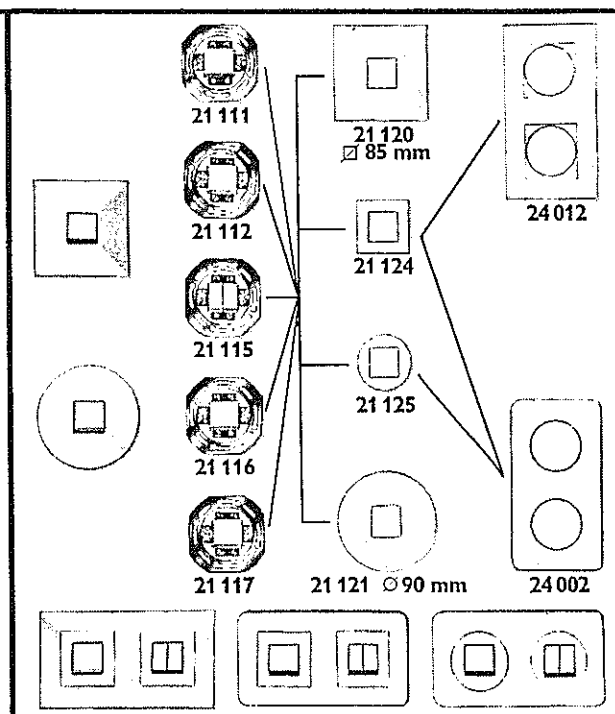
kityksellinen se yhteisymmärrys, jonka USA ja NL saavuttivat vuoden 1967 lopulla pystyessään pääsemään yksimielisyyteen sopimusuonnoksen sisällöstä. Tämä voidaan sanoa tietoisena mm Kiinan, Ranskan ja Israelin kielteisen asenteen merkityksestä ja siitä, että sopimus ei millään tavoin estä supervaltojen keskinäistä kilpavarustelua. Sopimus saattaa kuitenkin parhaassa tapauksessa merkitä melkoista jännityksen lieventymistä ja sillä voi olla vaikutusta mm NL:n suhtautumiseen Saksan kysymykseen jne. Tämän vuoksi on valitettavaa se, että toisaalta Tšekkoslovakian kriisi ja toisaalta USA:n presidentin vaali ovat siirtäneet sopimuksen ratifioimista. Mainittakoon, että sopimuksen ensimmäiset allekirjoittamiset tapahtuivat 1.7. Washingtonissa, Moskovassa ja Lontoossa ja että sen on allekirjoittanut jo noin 85 valtiota. Sen sijaan Suomen ratifioimissa sopimuksen 24.1.1969 oli sen edellä vain kuusi valtiota. USA:n uuden presidentin kannanotot saattavat vähitellen laukaista sopimuksen tielle tulleita sulkujia, mutta tämä kytkeytynee varsin tiiviisti lähikuukausien poliittisen tilanteen kehittymiseen. Samaa voidaan sanoa Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välillä uudelleen herätetystä kysymyksestä kilpavarustelun rajoittamiseksi strategisten ydinaseiden osalta.

# STRÖMFORS UUTUUS

## VIIMEISTELTYÄ TYYLIIKKYYTTÄ STRÖMFORSIN UUSILLA VIPU-PAINOKYTKIMILLÄ

Uudet kaunisti muotoillut kytkimet antavat huolitellun ja viimeistellyn leiman sekä koteihin että toimistoihin.

Värvaihtoehdot: valkoinen ja vaaleanharmaa



Pyydettäessä lähetämme luettelon.



Valmistaja:

**A. AHLSTRÖM OSAKEYHTIÖ**  
**STRÖMFORSIN TEHDAS**

Myyntikonttori:

Et. Esplanadikatu 14, Helsinki 13. Puh. vaihte 11 001





## 8. Yhdistelmä

Kuten alussa todettiin eri tapahtumien tärkeysjärjestystä tai liittymistä toisiinsa on varsin vaikea rajata. Käsitteilyn ulkopuolelle on jätetty Pueblon kaappaus 23.1., joka juuri Tet-hyökkäyksen alkaessa pakotti USA:n siirtämään lentoyksiköitä Etelä-Koreaan sekä kutsumaan reservin yksiköitä palvelukseen, Ranskan ylioppilasmellakat, joiden väitetään johtaneen maan sisällissodan partaalle ja jotka seurauksena olleen frangikriisin välityksellä pakottivat Ranskan mm hidastamaan ydinaseohjelmaansa. Myös sotilaallisten voimasuhteiden kehittyminen jää tarkastelun ulkopuolelle, sillä se on noudattanut erityisesti ydinaseiden osalta edellisten vuosien kehityssuuntaa. Saksan kysymys säilyi ennallaan, ja Kiinan merkitys alkaa voimistua sisäisten vaikeuksien aiheuttamien vuosien jälkeen. Monet Afrikan ja Etelä-Amerikan tapahtumat ovat ainakin toistaiseksi pysyneet ensisijaisesti paikallisina tapahtumina siitä huolimatta, että esimerkiksi Nigerian sodassa heijastuu Neuvostoliiton, Englannin ja Ranskan tuki. Kuitenkin inhimillisesti ottaen Biafran taistelu on mittasuhteiltaan järkyttävä, sillä se on välittömine ja välillisine seurauksineen aiheuttanut vuodessa ilmeisesti enemmän kuolonuhreja kuin Vietnam seitsemässä vuodessa.

Kokonaisuutena ottaen voidaankin vuoden 1968 tapahtumista päätyä samantapaisiin johtopäätöksiin

## Pelko ja pakokauhu



### henkinen paine sodassa

Kirja sodan psykologisista ongelmista, yksilön ja joukon henkisestä kestämisestä ja luhistumisesta, johtamistehtävissä toimivan vastuusta.

Teos pohjautuu johtamistaidollisten kysymysten tutkimiseen erikoistuneen kirjoittajan, fil.maisteri, majuri evp. Erkki Mielosen joukkuejohtajana ja jalkaväen komppanian päällikkönä sodissamme saamiin kokemuksiin ja alan kirjallisuuslähteisiin, pyrkii paitsi erittämään luhistumiseen johtavia syitä myös esittämään osittain uusina pidettäviä näkemyksiä luhistumisilmiöiden torjunnasta.

**Pelko ja pakokauhu** — suositeltava etenkin jokaisen johtamistehtävissä toimivan sekä kyseiseen tehtävään koulutettavan luettavaksi. "Vaikka henkisen paineen, painostuksen yms. kestämisessä perinnöllisillä syillä onkin sijansa on siinä, kuten urheilukunnossa, harjoituksella ratkaiseva osuus. Henkinen kunto, kypsyys, on todettu parhaaksi lääkkeeksi. Korkean tietojen älykkyyden omaavat kestivät parhaiten II maailmansodan koettelemukset ja kauhut."

Keski-Uusimaa/V. M.

Hinta mk 12,50

**KAUPPIAITTEN KUSTANNUS OY**

kuin NATO:n kokousten jälkeen Euroopan tilanteesta. Se on monilta osiltaan kiristynyt, mutta ovi on jätetty avoimeksi sille asteittaisen jännityksen lieventymisen tielle, johon alkuvuodesta 1968 oltiin valmiit uskomaan ja monissa kysymyksissä on ollut eräänlainen odotteleva vaihe USA:n presidentinvaihdoksen johdosta. Käsitteily sotilasliittoutumien hajoamisesta kärsivät Tšekkoslovakian tapahtumien vuoksi haaksirikon. Kuitenkin NATOon kuuluvien maiden piirissä vallitsee lähinnä taloudellisten kysymysten vuoksi melkoinen hajaannus eikä rivejään tiivistänyt Varsovanliittokaan tunnu olevan täysin vailla ristiriitoja. Oikeastaan mikään päättynään vuonna jännitystä aiheuttaneista kysymyksistä ei ole lopullisesti poistunut kuvasta, vaikka esimerkiksi Vietnamia koskevat neuvottelut antavat aihetta pienen optimismin. Ehkä tärkeintä onkin se, että Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton väliset suhteet näyttävät säilyneen pahemmista kolhaisuista Tšekkoslovakian kriisiin ja USA:n presidentinvaihdoksen ohi. Se on välttämätön edellytys ydinsulkusopimuksen voimaansamiseksi jopa mahdolliseen supervaltojen kilpavarustelun rajoittamiseen ja se on ainoa toivo myös Euroopan kannalta tällä hetkellä ehkä pahimman kriisin, Lähi-Idän tilanteen, selvittämiseen.

(18. 2. 1969)

### LÄHTEITÄ:

- Die Aktuelle IRO-Landkarte 1968
- Alexandros L: Nahost Wehr und Wirtschaft 6/1968
- Fjaerli E: Sikkerhet og stabilitet i Midl-Østen Norsk Militært Tidsskrift 3/1968
- Gasteyger C: Die Militärpolitische Lage am Ende des Jahres 1968 Österreichische Militärische Zeitschrift 1/1969
- Holmberg C: Sovejts medelhavsflotta Tidsskrift i Sjøväsendet 1/1969
- Johansson Bertil: Gerillakrig i Palestina Vårt Forsvar 3/1968
- Mildren Frank T: Vietnam 1968 Army November 1968
- Mitä — Missä — Milloin vuosikirjat 1966, 1967, 1968 ja 1969
- Pajunen Aimo: Öljyn ja kriisien Lähi-itä Uuden Suomen uutisraportti 3/1968
- Ratcliffe A L: Die Militärpolitische Lage am Jahresende Wehrkunde 12/1968
- Reese Howard C: The Search for equilibrium in the Middle East Military Review April/1968
- Ruge Friedrich: Der Drang der Sowjets zum warmen Meer Wehrkunde 7/1968
- Österreichische Militärische Zeitschrift 1/1969: Abbau der sowjetischen Präsenz im Mittelmeer?
- Österreichische Militärische Zeitschrift 1/1969: Vietnam; Chronik der Kämpfe des Jahres 1968

### UTISIA JA KATSAUKSIA:

- Helsingin Sanomat 1968
- Neue Zürcher Zeitung 1968
- SKK:n oppilaiden katsaukset maailmantapahtumiin 1967—1968
- Stern 1968
- Truppendienst 1967—1968
- Uusi Suomi 1968
- Österreichische Militärische Zeitschrift 1967—1968
- Newsweek 1968

**Älkää tyytykö vain kiihtyvyyteen**  
**Tai vain hyviin ajo-ominaisuuksiin**  
**Tai vain tehokkaisiin jarruihin**  
**Tai vain Suuriin Sisätiloihin**  
**Vaan vaatikkaa uudelta autoltanne niitä kaikkia!**

Ja vielä paljon muuta. Kuten erinomaista jousitusta, erinomaista vaihteistoa, erinomaista näkyvyyttä, erinomaista varustususta, turvallisuutta ja tyylikkyyttä. Kun vielä lisäätte vaatimuksettanne 1500-luokan suurimman matkalavaraation, olette osunut uuteen Audiin. Ajatelkaa Audia ja kaikkia sen 1500-luokan kilpailijoita. Ajatelkaa niitä kaikkia kokonaisuutuksina. Silloin huomaatte miten Audi vastaa vaatimuksettanne. Aivan kuten se on vastannut Länsi-Saksan, Tanskan, Norjan, Ruotsin automiesten vaatimuksia. Se on ollut tänä vuonna menestys kaikkialla. Huomaatte koeajolla miksi. Ja huomaatte sen kymmenien tuhansien yhteisten kilometrien aikana. Esimerkiksi lompakossanne: Audi 60 kulkee normaalibensiniillä.

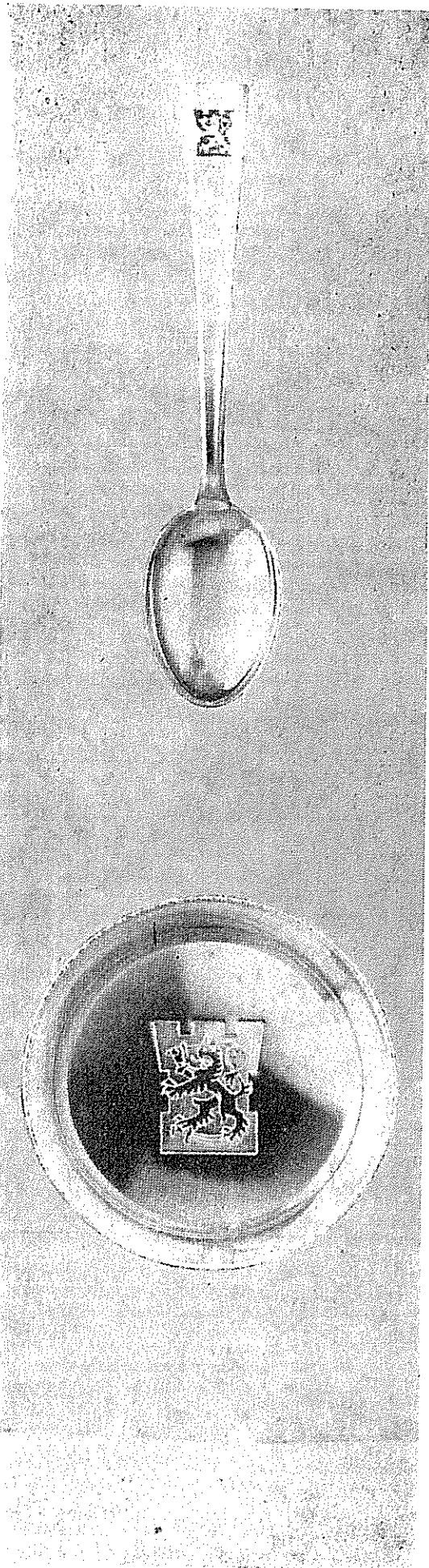
Kova kokonaisuus:  
 - 4-kahtinen, 1500 cm<sup>3</sup>, 74 hv  
 - kiihtyvyys 0-80 km/t 10 sek.  
 - huippunopeus 144 km/t  
 - turvallinen etuveto  
 - tehokkaat levyjarrut edessä  
 - tavallinen bensini  
 - lujaa länsi-saksalaista laatulyökyä

Maahantuojat:  
**VEHO**  
 Autotalo, Pohjanlahti, p. 64 27 54



**LÄPIMURTO EUROOPASSA - NYT SUOMESSA**

**AUDI 60 HINTAAN oh. 13.780,-**



URHEILU-UPSEERIT HUOM!  
 PALKINTOESINEIKSI  
 TAI  
 MUISTOLAHJOIKSI  
 PUOLUSTUSLAITOKSEN TUNNUK-  
 SELLA VARUSTETTUJA ESINEITÄ

## LUSIKKA-SARJA

Koodi n:o	Esine	pituus mm	ohjehinta kpl	
			hopeaa	alpakkaa
381-16-PL	Kahvilusikka	117	14,50	2,50
130-16-PL	Teelusikka iso	145	24,—	3,25
061-16-PL	Jälkiruokalusikka	170	37,—	4,50
300-16-PL	Ruokalusikka pieni	185	44,—	5,75
301-16-PL	„ iso	210	55,—	6,—

## LAUTAS-SARJA

Koodi n:o	Esine	ø mm	ohjehinta kpl	
			hopeaa	alpakkaa
59-70-4-PL	Lautanen	70	19,—	5,50
59-85-4-PL	„	85	28,—	7,—
59-105-4-PL	„	105	40,—	8,50
59-125-4-PL	„	125	—	10,—

Pyytäkää, että paikkakunnallanne "hovi-  
 hankkijana" toimiva kello- tai kultasepä-  
 liike esittelee Teille ko. esineet.

**H**HOPEAKESKUS OY

Hämeenlinna

# Hämeenlinnan Kadettiipiiri

(Kylkirauta haastatteli Hämeenlinnan kadettiipiirin puheenjohtajaa evl H. Virtasta).

## Piirin alue ja jäsenistö

Hämeenlinnan Kadettiipiiri käsittää Hämeenlinnan sotilaspiirin alueen pl Riihimäki. Kadettiipiiriin kuuluu 174 jäsentä, joista evp-upseereita on 39 eli n 22 %. Arvoastettain jakautuu jäsenistö seuraavasti:

kenraaliluutnantteja .....	2
kenraalimajureita .....	1
everstejä ja everstiluutnantteja yhteensä .....	35
majureita .....	37
kapteeneita .....	37
ylipuseereita .....	62

Jäsenistö on muutamaa poikkeusta lukuunottamatta sijoittunut Hämeenlinna—Parola alueelle. Evp-jäsenet edustavat useita siviilielämän eri aloja. Aktiivipuseereiden osalta on merkillepantavaa nuorten upseereiden suuri osuus.

## Piirin toiminnasta

Hämeenlinnan Kadettiipiirin jäsenistö osallistuu varsin näkyvällä tavalla paikkakunnan järjestö- ja yhdistystoimintaan. Tämä toiminta ei niinkään tapahdu omien yhdistysten, vaan nimenomaan siviilimaailman järjestöjen parissa. Näistä voidaan mainita Lions-, Rotary-, ja RT-klubit, urheiluseurat, partiolippukunnat, autokerhot, kuorot, teatteri jne, joissa kaikissa toimii upseereita keskeisissä tehtävissä. Siviilimaailman runsas toiminta- ja harrastuskenttä tarjoaa suurimmalle osalle jäsenistöä mahdollisuuden kehittää itseään sekä päästä vaikuttamaan mieliharrastuksensa parissa. Tästä sekä muista myöhemmin esille tulevista seikoista johtuen ei oma järjestötoiminta ole ollut kovinkaan vilkasta. Liian monen osittain samoja tarkoituksia ajavan upseerijärjestön olemassaolo on koettu rasitteena ja niin onkin jo useiden vuosien ajan kadettiipiirin ja UL:n osaston toiminta yhdistetty toisiinsa mm valitsemalla samat toimihenkilöt kummankin yhdistyksen johtoon.

Kadettikunnan vuosipäivänä on kokoonnuttu in corpore-seppeleenlaskutilaisuuteen sankarihaudalle sekä sen päätteeksi kahvitilaisuuteen upseerikerhoon. Ohjelma on pyritty saamaan kadettimuistoja verestäväksi. Määrävuosina on vuosipäivänä järjestetty myös iltajuhla.

Keväällä on järjestetty perinteellinen uusien upseereiden tulojuhla, johon on pyritty uusien tulokaiden esittelyn lisäksi liittämään piirin edustajan selostus Kadettikunnan vuosikokouksessa käsitellyistä asioista.

Muista asioista on jäsenistöä informoitu kierto- kirjeillä.

## Toimintaan vaikuttavista tekijöistä

Toimintaa kiinteyttävänä tekijänä voidaan todeta se tosiasia, että valtaosa piirin jäsenistöstä asuu varsin suppealla alueella Hämeenlinnassa ja sen ympäristössä. Ulkonaisen kiinteyden vastapainona on kuitenkin melko suuri sisäinen hajanaisuus. Hämeenlinna—Parola alueella toimii 13 joukko-osastoa, laitosta ja esikuntaa yhteensä kuudella eri alueella. Tästä johtuen toiminta tapahtuu lähinnä oman joukon keskuudessa, puuttuu voimakas koko varuskuntaa yhdistävä side. Panssariprikaatin jokaisella joukko-osastolla on maineikkaat perinteet ja tavallaan kaikki ovat erikoisjoukkoja, kuten Panssarivaunupataljoona, Panssarintorjuntapataljoona, Panssarikoulu, Hämeen Jääkäripataljoona, Jääkäripatteristo jne. Samoin on laita Hämeenlinnassa toimivien läänin erillisyyksikköjen.

Kuitenkin voidaan todeta, että yhteisiin tilaisuuksiin saadaan jäsenkunnasta kokoon 1/2—2/3 tilaisuudesta riippuen.

Suhteellisen suuri upseeriston vaihtuvuus sekä varuskunnan hajanaisuus ovat aiheuttaneet jonkin verran vaikeuksia jäsenmaksujen keräämisessä.

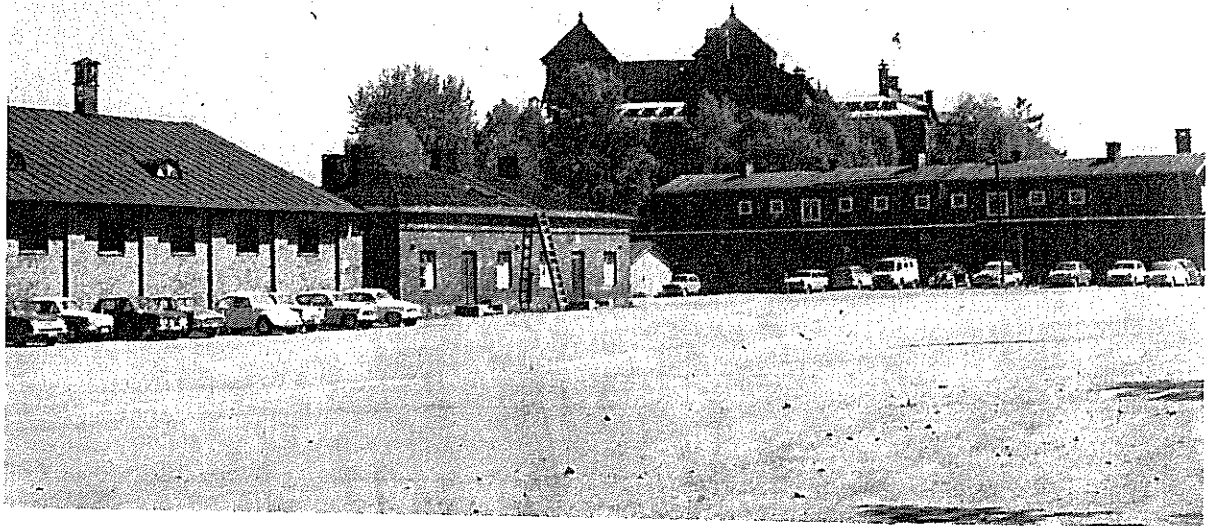
## Aatteellisesta toiminnasta

Piirin osalta voidaan todeta, että sen sisällä aatteellinen toiminta saa ilmentymänsä jo perinteelliseksi muodostuneissa tilaisuuksissa sekä ennen kaikkea oman joukko-osaston perinteiden ja hengen vaalimisessa.

Mutta vielä tärkeämpää on se työ, jota piirin upseerit ovat tehneet maanpuolustushengen hyväksi siviilimaailmassa. Piirin jäsenet ovat olleet kysytyjä esitelmöitsijöitä eri maanpuolustusjärjestöjen tilaisuuksissa ja lisäksi on maanpuolustusta esitelty jäsenten toimesta varsin laajamittaisesti lähiympäristön oppi- ja muissa kouluissa. Paikkaseudun siviiliväestön myönteinen suhtautuminen ja asennoituminen piirin työhön on se perusta, jolle on hyvä rakentaa, tavoitteena koko kansan maanpuolustus- tahto.



# Hämeenlinnan varuskunta



Hämeen vanha linna Linnankasarmilta nähtynä.

## Varuskunnan kehityspiirteitä Ruotsin ja Venäjän vallan ajalta

Hämeenlinnan kaupungin ja samalla myös sen varuskunnan lähtökohtana voidaan pitää 1200—1300 lukujen vaihteessa rakennettua Hämeen linnaa. Linnan lähistölle, nykyisen Linnankasarmin alueelle, syntynyt kylä sai kaupunkioikeudet v 1639. Kaupunki siirtyi v 1777 nykyisen keskikaupungin alueelle Saarioisten sotilasvirkatalon maalle ja vanha paikka linnan pohjoispuolella luovutettiin sotilaskäyttöön.

Ruotsin vallan aikana muodostivat Hämeen linnan varuskunnan mm Kustaa Vaasan käskystä v 1555 perustettu Hämeen lippukunta sekä v 1626 perustettu Hämeen linnan jalkaväen rykmentti, jota seurasi ruotujakolaitoksen siirryttäessä Hämeen ratsuväkirykmentti. Suomen sodan alussa v 1808 Hämeenlinna näytteli keskeistä osaa 1. ja 2.Pr:n vetäytyessä Kymi-joelta Hämeenlinnan seuduille, jossa af Klerckerin oli tarkoitus ryhmittää ne puolustuk-

seen. Uusi ylipäällikkö Klingspor aloitti kuitenkin perääntymisen pohjoiseen, ja Hämeenlinna siirtyi 7.3.1808 venäläisten joukkojen haltuun.

Kyiseisen ajan ja nykyisen varuskunnan pienenä liittymäkohtana mainittakoon, että Poltinahon kasarmialueella on vielä rakennus, jossa af Klercker piti päämajaansa. Samassa puurakennuksessa majaili itsenäisen Suomen armeijan varusmiehiä vielä kymmenkunta vuotta sitten.

Suomen ollessa liitettynä suuriruhtinaskuntana Venäjän keisarikuntaan syntyivät Hämeenlinnan kaupunkialueen kolme kasarmialuetta Linnan-, Suomen- ja Poltinahon kasarmit.

Koska majoitusrasitus kohdistui ankarana pieneen Hämeenlinnaan, anottiin kaupungin taholta, että siellä majoilevalle venäläiselle 7.Linjapataljoonalle rakennettaisiin kasarmit. Pitkällisten neuvottelujen tuloksena aloitettiin v 1848 rakennustyöt, joiden tuloksena v 1852 valmistui vanhan kaupungin paikalle 2 puista komppanian rakennusta, sairaala, paja ja ulkorakennukset. Näin oli saanut alkunsa

Linnan kasarmialue, jonka nykyisten kivi-  
rakennusten pääosa valmistui 1850-luvulla värvätyle  
Suomen krenatööritarkk'ampujapataljoonalle. Muut  
kasarmialueen kivi-  
rakennukset ovat rakennetut  
vasta n 40 vuotta myöhemmin. Kasarmialueella  
majailli sitten peräkkäin useita venäläisiä jalkaväki-  
rykmenttejä aina vapaussodan päättymiseen saakka.

Poltinahon kasarmialue sijaitsee kaupungin  
länsiosassa nykyisen Ahveniston urheilukeskuksen  
tuntumassa. Poltinahon kenttä oli sotaväen harjoitus-  
alue jo Ruotsin vallan aikana. Kasarmialueeksi se  
muodostettiin Krimin sodan aikaan v 1854, jolloin  
nykyisen kentän ympärille rakennettiin suuri sairaa-  
layhdyskunta käsittäen kymmenkunta suurta puu-  
rakennusta. Myöhemmin alue oli lähinnä venäläisen  
kenttätykistön hallussa.

Suomen kasarmit rakennettiin 1880-luvun  
alussa suomalaiselle 7.Hämeenlinnan Tarkk'ampuja-  
pataljoonalle. V 1884 valmistuneitten puurakennus-  
ten lisäksi alueelle valmistui tiilisiä miehistöraken-  
nuksia 1900-luvun alkupuolella Kansallisen sotaväen  
lakkauttamisen jälkeen alueella isännöi pääasiassa  
venäläinen jalkaväki.

#### Itsenäisyyden aika

Vapaussodan päätyttyä Hämeenlinna jatkoi uraan-  
sa varuskuntakaupunkina. Kaikki maavoimiemme  
aselajit ovat olleet edustettuina Hämeenlinnan varus-  
kunnallisessa historiassa itsenäisyytemme aikana.

Talvisotaa edeltäneen ajan joukko-osastoista  
voidaan mainita mm Kajaanin Sissipataljoona, joka  
isännöi Linnankasarmilla vv 1921—1934. Hämeenlin-  
nan merkitystä tykistövaruskuntana lisäsivät 1920-  
luvulla sinne sijoitetut Tykistön kapitulanttikoulu  
ja Jääkäri-tykistörykmentti, jonka lakkauttamisen  
jälkeen v 1934 tykistöperinteitä jatkoi Kenttätykistö-  
rykmentti 1 aina talvisodan YH:n alkuun saakka,  
jolloin rykmentti suojajoukkoihin kuuluvana siirtyi  
Karjalan kannakselle. Myös panssari-aselajimme voi-  
lukeutua lähestulkoon syntyperäiseksi hämeenlinna-  
laiseksi, sillä edustihan sitä kaupungissa aina sodan  
alkuun saakka Poltinaholle sijoitettu Erillinen Hyök-  
käysvaunukomppania. Myös aluejärjestö ja erilaiset  
huoltolaitokset ovat olleet mukana varuskuntaku-  
vassa itsenäisyyden alkua ajoista lähtien.

Talvisodan, välirauhan ja jatkosodan aikana olivat  
kasarmit sodan ajan joukko-osastojen ja laitosten  
hallussa. Näistä mainittakoon mm Jvkoul.K 3 ja 34,  
Pst.koul.K ja Jv.AUK.

Sotien päätyttyä sijoitettiin Hämeenlinnaan Ke-  
vyeen Prikaatin Esikunta ja sen alaisia joukko-  
osastoja. 1950-luvulla prikaati muuttui Panssari-  
prikaatiksi, jonka esikunta oli Linnankasarmilla,  
mutta uudelleen järjestelyjen yhteydessä v 1966  
muutti Parolaan, jossa entistä Panssari-rykmentin  
esikuntaa runkona käyttäen muodostettiin uusi  
prikaatin esikunta. Entiset tilat otti haltuunsa Etelä-  
Suomen Sotilasläänin Esikunta.



Idylli Linnankasarmilta — 1800-luvun rakennustyyliä  
edustava Hämeen Jääkäripataljoonan esikuntarakennus.

#### HELSINGIN SATAMALAITOS

Eteläranta 10 — Helsinki

#### HÄMEENLINNAN NAHKATEHDAS OY

Hämeenlinna

#### HÄMEENLINNAN VANHA

SAASTOPANKKI

Raatihuoneenkatu 7

Puh. 26 111

#### HÄMEENLINNAN OSUUSMEIJERI

Hämeenlinna

#### HÄMEENLINNAN PUHELIN OY

Hämeenlinna

#### SKOGSTER OY

Hämeenlinna

#### K. WIDINGIN MOOTTORIPAJA OY

Hättilä

Hämeenlinna

#### VIHTORI VILJANEN OY

Hämeenlinna

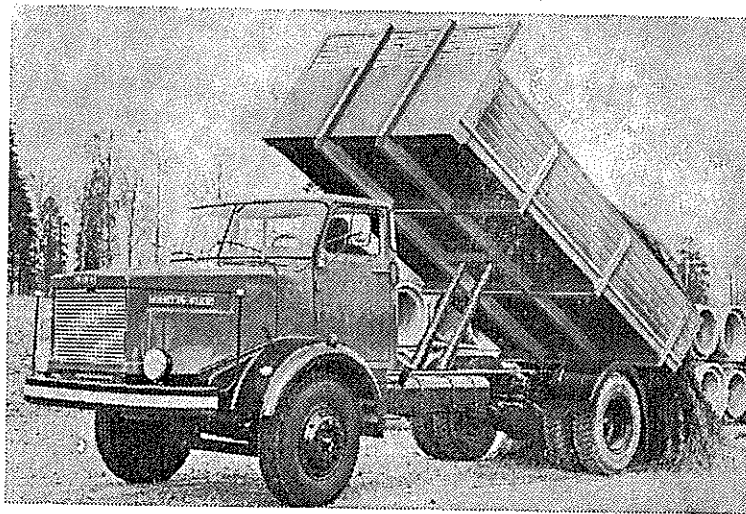
#### RAKE OY

Helsinki — Lahti — Hämeenlinna

KIINTOISA  
UUTINEN  
AUTO-  
MIEHILLE

## Uusi Kontio-**SISU** L-sarja tullut

Uudessa KONTIO-SISU L-sarjassa on entistä edullisemmat lavapituudet, akselivälit ja lavaylitykset. L-sarja on kauttaaltaan sovellettu lainsäädännön sallimiin autoille edullisiin mittoihin. Moottoritehot 135, 150 tai 165 hv. Vakiomallissa L-139 on täysin uudentyyppiset 2-piiripaineilmanestejarrut, joissa KUMPIKIN PIIRI VAIKUTTAA KAIKKIIN PYÖRIIN.



## VALTION PUKUTEHDAS HÄMEENLINNA

### Varastomyynti:

**HÄMEENLINNA** Pukutehdas

Joka arkipäivä 8—16

**HELSINKI** Fabianinkatu 2

Keskiviikko ja torstai 10—16

**OULU** Varuskunta-alue

Kuukauden 1. ja 3. tiistai

**KAUHAVA** Varuskunta-alue

Joka maanantai 12—13

### Numerolla varastosta:

Puku m/58 .....	150:—
Kenttäpuku teryl. ....	90:—
„ sarka .....	95:—
Maastopuku .....	65:—
Päällystakki m/65 .....	150:—
Kesäpäällystakki .....	110—150:—
Sadetakki m/65 .....	37:—
Lippalakki .....	18:—
Kenttälakki .....	12:—
Turkislakki .....	18:—

PUHELINTILAUKSET 917—21432/005

POSTITSE OSOITTEELLA VALTION PUKUTEHDAS HÄMEENLINNA

Kaupunkiin on nykyisin sijoitettuna Hämeen Jääkäripataljoona, Jääkäripatteristo, 4. Erillinen Autokomppania ja 4. Erillinen Viestikomppania sekä Hämeenlinnan Sotilaspiirin Esikunta ja Talousvarikko. Sotien jälkeen oli Suomenkasarmilla 1960-luvulle saakka myös Ilmavoimien Viestipataljoona.

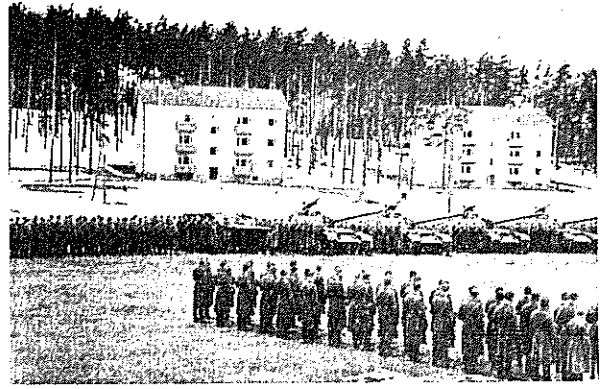
Kantahenkilökunta asuu pääosin vanhoissa asuinrakennuksissa eri kasarmialueilla. Sotien jälkeen on kaupunkivaruskuntaan valmistunut 1950-luvulla yksi asuinrakennus ns "Kantala". Tällä hetkellä ollaan toteuttamassa Suomenkasarmin alueella rakennussuunnitelmaa, jonka tuloksena on jo nähtävissä pari vuotta sitten valmistunut suurehko asuinrakennus, joka pian saanee seurakseen toisen nyt jo valmistumassa olevan rakennuksen.

#### Parolannummi — perinteellinen harjoitusalue — kehittyvä kasarmialue

Vanhoissa asiakirjoissa puhutaan Luolaisten leirikentästä. Tällä nimellä tarkoitetaan nykyistä Parolan kasarmialuetta, joka vv 1777 lähtien on ollut joukkojen leirialueena. Siellä ovat kokoontuneet leirikokouksiin ja harjoituksiin 1750-luvun loppupuolella ja seuraavan vuosisadan alussa suomalaiset joukko-osastot kuten URR, Porin Rykmentti, Uudenmaan Rykmentti ja Hämeenlinnan Rykmentti. Venäjän vallan aikana leirillä oli sekä suomalaisia että venäläisiä joukkoja monasti jopa n. 6000 miestä samanaikaisesti.

Kustaa III kävi leirillä kolme kertaa, Kustaa IV Adolf kerran, Venäjän keisari Aleksanteri I kerran ja Aleksanteri II kahdesti. Muistona viimeksi mainitun käynnistä v 1863 seisoo leirikentän laidassa kuvanveistäjä Karl Sjöstrandin kivistä muovaama "Parolan leijona".

Aluetta käytettiin jalkaväkemme leirialueena myös itsenäisyytemme alkuaikoina. Varsinaiseksi kasarmialueeksi Parola muodostui vasta sotimme 1939—1945 jälkeen. Parakkien korvaaminen uusilla kasarmi-

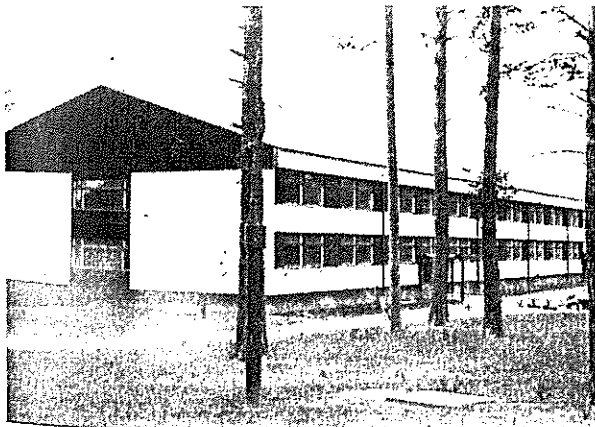


Kantahenkilökunnan asuinrakennuksia Parolassa.

rakennuksilla alkoi 1950-luvulla. Laajan rakennusohjelman seurauksena on Parolan kasarmialueesta muodostunut Hämeenlinnan varuskunnan nykyaikaisin osa, joka tarjoaa alueelle sijoitetuille Panssariprikaatin osille ja kantahenkilökunnalle jo nykyiselläänkin varsin tyydyttävät toimintaolosuhteet. Panssariprikaatin esikunnan ohella on kasarmialueella Panssarivaunupataljoona, Panssarintorjuntapataljoona, Pioneerikomppania, Viestikomppania ja Panssarikoulu sekä kasarmialueen tuntumassa Asevarikko 4.

#### Lopuksi

Vaikka Hämeenlinnan varuskunta omaakin perinteet, jotka juontavat alkunsa 650—700 vuotta taaksepäin, eivät varuskunta ja sen upseerit tuijota vain menneisyyteen. Varuskunnan joukko-osastot edustavat maavoimiemme teknillisesti kehittyneintä osaa, mikä luonnollisesti asettaa korkeat vaatimukset niissä palveleville upseereille. Varuskuntaa voitaneenkin verrata peruskorjattuun rakennukseen, joka ulkoapäin tarkasteltuna on säilyttänyt vanhat menneisyyteen viittaavat piirteensä, mutta sisältäpäin on täysin uudistunut nykyajan vaatimuksien mukaisesti.



Nykyaikaista kasarmirakennustyyliä edustava Panssarivaunupataljoonan kasarmi.

**VALMET Oy.**  
**Lentokonetehtä**

TAMPERE



# Varusmiespalveluksesta kieltäytyvät ja kehitysmaapalvelus

Viime vuosina on useilta tahoilta esitetty vaatimuksia, että asepalvelus tulisi voida korvata tai suorittaa kehitysmaapalveluksen muodossa. Vastavia vaatimuksia on esitetty aseettoman palveluksen suhteen. Muutamissa erityistapauksissa on aatteellinen kannanotto ollut niin voimakasta, että asianomaiset ovat kieltäytyneet asepalveluksesta. Kun lupaa aseettomasta palveluksesta näissä tapauksissa ei ole voitu antaa, on ollut pakko ryhtyä lainkäytön vaatimiin voimatoimenpiteisiin.

Hallitus on tehnyt päätöksen selvittää edellytykset kouluttaa asevelvolliset ase- ja aseettomassa palveluksessa olijat kansainvälistä avustustoimintaa varten. Eräät asiatiedot ja kommentit saattavat olla paikallaan selvittäessä ajankohtaista kysymystä aseellisen ja aseettoman varusmiespalveluksen yhteydestä kehitysmaapalvelukseen. Tätä koskevan artikkelin on Ruotsin Upseeriyhdistyksen jäsenlehdelle "OFFICERSFÖRBUNDSBLADET"-ille laatinut Ruotsin puolustusministeriön oikeuspäällikkö Stig Marcus.

## Aseeton palvelus

Ruotsissa on ollut jo kauan erityinen poikkeuslaki niitä varten, joilla on omantunnon syytä aseellisen varusmiespalveluksen suhteen. Oikeus aseettomaan palvelukseen on sillä, joka voi näyttää toteen vakauksensa siitä, ettei hänellä ole mitään aikeita aseelliseen toimintaan jotain toista vastaan. Laki aseettomasta palveluksesta puhuu "syvästä omantunnon häädystä" — vaikeasti yksilöitävästä käsitteestä.

Lautakunta, joka käsitteli aseetonta palvelusta, hyväksyi v 1967 aseettomaan palvelukseen 1081 anomusta ja v 1968 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana on hyväksyttyjä anomuksia ollut 663. Näistä on suurin osa perustunut anojan uskonnollisiin pulmiin. Useat ovat kuitenkin päässeet aseettomaan palvelukseen myös eettisistä syistä. Tähän ryhmään kuuluvat pasifistit ja muut väkivaltapuolustuksen vastustajat, jotka eivät katso voivansa kunnioituksestaan elämää kohtaan ja eettis-moraalisen elämänkatsomuksensa vuoksi käyttää aseita. Nämä lisäävät joskus myös poliittisen arviointinsa asennemuodotukseensa, kuten sen, että me emme tarvitse mitään puolustusta, vaan puolustusmäärärahat on käytettävä kehitysmaa-apuun.

Aiheen ajankohtaisuuden ja kansainvälisyyden vuoksi KYLKIRAUTA esittää oheisena suomennoksen Ruotsin upseerijärjestön jäsenlehden "Officersförbundsbladetin" N:o 9/1968 olleesta kirjoituksesta, joka käsittelee Ruotsin sotilasviranomaisten asennetta ja kannanottoja kysymyksiin "varusmiespalveluksesta kieltäytyvät ja kehitysmaapalvelus Ruotsin kannalta katsoen".

V 1966 lainsäädännöllä laajennettiin aseettomana palvelevien palvelusaloja. Asetettuna vaatimuksena on, että palveluksen on oltava hyödyksi yhteiskunnalle. Koulutus on suunnattava niille siviilialoille, joilla aseettomana palvelevat tulevat suorittamaan asevelvollispalveluksensa myös sodan oloissa sallittua vain aseettoman omalla suostumuksella. Työmarkkinahallitus päättää, mihin tehtäviin aseetomat sijoitetaan. Niille noin 700 aseettomalle, jotka on peruskoulutettava tänä budjettivuonna on hallitus osoittanut 22 eri palvelusvaihtoehtoa, niiden joukossa SIDA:n (Styrelse för internationell utveckling = kansainvälisen kehitystoiminnan hallitus) ja Ruotsin Punainen Risti. Pääosa aseettomista on otettu kuitenkin palokuntiin, korjauspalvelukseen ja sairaanhoitopalvelukseen.

## Poliittisista syistä varusmiespalveluksesta kieltäytyvät

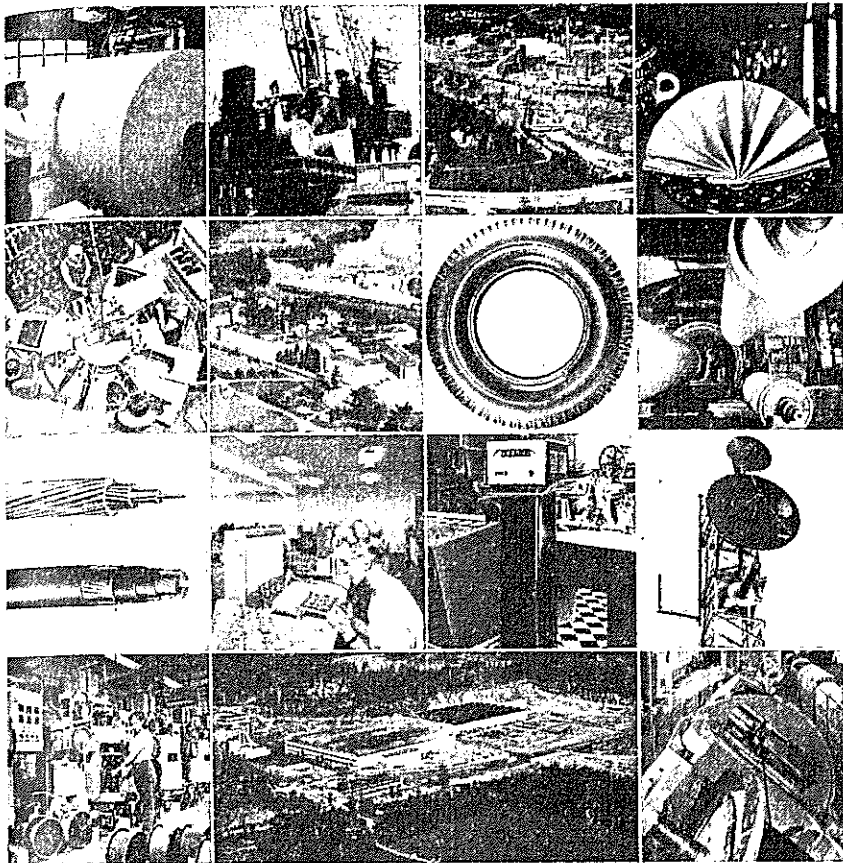
Ne varusmiespalveluksesta kieltäytyvät, joilla ei ole mitään uskonnollisia tai eettisiä epäilyksiä aseenkäyttöä vastaan, mutta jotka poliittisista syistä näkevät itsensä estyneiksi osallistumaan maan puolustukseen, muodostavat erityisen ryhmän. Karkeasti ottaen voidaan heidät jakaa kolmeen alaryhmään:

1) Ne, jotka eivät halua puolustaa kapitalistista yhteiskuntaa, ts heidän käsityksensä mukaan Ruotsia, mutta kylläkin sosialistista yhteiskuntaa, jossa vallitsee toinen poliittinen järjestelmä.

2) Ne, jotka katsovat voivansa käyttää asetta sissisodan kaltaisessa puolustustilanteessa, missä yksityiset kansalaiset voivat itse päättää haluavatko he käyttää asetta vai ei, mutta jotka eivät halua ottaa vastaan määräyksiä aseenkäytöstä nykyisessä puolustuslaitoksessa vallitsevan järjestelmän mukaisesti.

3) Ne, jotka eivät halua suorittaa ruotsalaista varusmiespalvelusta, mutta jotka kylläkin katsovat voivansa käyttää asetta jossakin muussa maassa esim vallankumouksellisena voimana mm epämieluisista hallitusta vallasta syöstäessä.

Aseetonta palvelusta käsittelevä lautakunta hylkäsi v 1967 yhteensä 100 aseettomaan palvelukseen tehtyä anomusta. V 1968 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana hylättyjen anomusten määrä on ollut



## Teollisuusryhmä OY NOKIA AB

Selluloosaa, paperijalosteita, kumijalkineita, renkaita, teknillisiä kumituotteita, kaapeleita, johtimia, kondensaattoreita, kevytmetalliprofiileja, digitaalisia mittalaitteita, teleteknillisiä instrumentteja, muovituotteita, metsästysaseita.

Puunjalostus  
Kumitehdas  
Kaapelitehdas  
Elektronikka  
Tytärtyöt

## Puolustuslaitoksen Vammaskosken Tehdas

VAMMALA

Puh. 932-1221

## Valtion Viljavarasto

Helsinki, Stenbäckinkatu 26  
Postilokero 227, puhelin 413 400

### Varastot:

Helsinki .....	puh. 33840
Iisalmi	
(Peltosalmi) .....	„ 1779
Impivaara	
Seinäjoki .....	„ 21517
Koria .....	„ 152
Kuopio .....	„ 13772
Loimaa .....	„ 2320
Mustio .....	„ 48231
Naantali .....	„ 53201
Pieksämäki .....	„ 2084
Riste	
(Kokemäki) .....	„ 62094
Seinäjoki .....	„ 21475
Turenki .....	„ 82215
Turku .....	„ 14954
Vainikkala .....	„ 51
Ylivieska .....	„ 72

vastaavasti 157. Kuninkaallinen Majesteetti on samana aikana käsitellyt 85 valitusasiaa ja muuttanut lautakunnan päätöstä vain 4 tapauksessa. Suurin osa kielteisistä päätöksistä koski varusmiespalvelustaan suorittamassa olevien asioita.

Poliittisista syistä asepalveluksesta kieltäytyvät muodostavat siis hyvin pienen osan koko maan asevelvollisten joukossa. He eivät luonnollisestikaan voi päästä aseettomaan palvelukseen, koska he ovat kerran halukkaita käyttämään aseita määrätynlaisissa olosuhteissa. Heidän tapauksessaan puuttuu — yksimielisen eduskunnan päätöksellä edellytetty — syy aseettomaan palvelukseen.

#### **Kehitysmaapalvelus ei ole realistinen vaihtoehto**

Kysymystä kehitysmaapalveluksesta ase- ja aseettomassa palveluksessa olevien vaihtoehtona käsiteltiin v 1965 valtiopäivillä. Aseettoman palveluksen uudelleenjärjestelyn perusteena olleessa esityksessä puolustusministeri ei ollut katsonut voivansa puoltaa kehitysmaa- tai rauhanjoukkopalvelusta aseettoman palveluksen vaihtoehtona. Eri aloitteissa esitettiin, että palvelus kehitysmaa-avun palveluksessa voisi tulla kyseeseen erityisissä tapauksissa. Valiokunta esitti aloitteitten hylkäämistä ja antoi lausunnon, jossa se totesi esitettyjen palvelusalueiden olevan toissijaisia ja normaaliaaikoina tuskin ajankohtaisia ase- ja aseettomaan palvelukseen määrättyjen ensimmäistä palvelusta silmälläpitäen. Valtiopäivät yhtyi valiokunnan mietintöön.

On myös ilmeistä, että sillä, joka haluaa antaa merkittävän kansainvälisen avustuspansoksensa, on oltava erityisiä tietoja joltakin niistä aloista, joilta ao maan viranomaiset ovat apua pyytäneet. Hänen halunsa myötävaikuttaa on edelleen perustuttava määrättyihin yleistietoihin vastaanottavan maan tarpeista, edellytyksistä ja kulttuurista. Tällaisia tietoja on vain poikkeustapauksissa sellaisella 20-vuotiaalla ruotsalaisella, jonka pitäisi astua ase- tai aseettomaan palvelukseen. Itse asiassa voi kehitysmaapalvelus tulla ajankohtaiseksi vain harvoille ”kypsässä” iässä oleville asevelvollisille, jotka ovat osoittaneet erityisiä taipumuksia ja erityistä mielenkiintoa palvelukseen kehitysmaissa ja jotka soveltuvat siihen siviilikoulutuksensa ja kokemuksensa perusteella. Lähinnä tulisivat kysymykseen lääkärit, apteekkarit ja eläinlääkärit sekä teknillisesti ja hallinnollisesti koulutetut henkilöt.

Tässä olikin ratkaiseva vaikeus yritettäessä yhdistää kehitysmaa- ja ase/aseetonta palvelusta. Suuri joukko 20-vuotiaita ruotsalaisia on kiinnostunut kehitysmaapalveluksesta ase-/aseettoman palveluksen vaihtoehtona. Mutta vain harvat heistä tulevat lopulta osallistumaan kehitysmaapalvelukseen ja hekin vasta huomattavasti vanhempina. Kehitysmaapalvelus tavanomaisessa tarkoituksessa ei yksinkertaisesti ole realistinen vaihtoehto ase- tai aseetto-

# OTRIO Oy

PITAJÄNMAKI

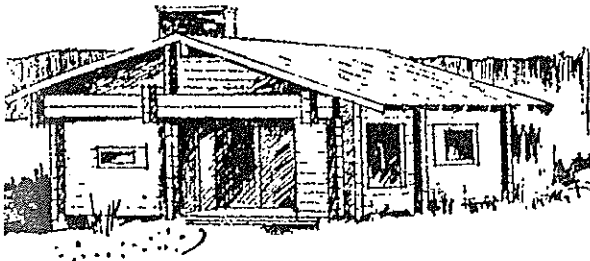
# KOTKAN SATAMA



SUOMEN SUURIN  
ULKOMAANTAVARA-  
SATAMA

JÄREÄSTÄ LAPIN MÄNNYSTÄ VALMISTETTUJA

# HIRSIMÖKKEJÄ



Toimitukseen sisältyy puumateriaalin lisäksi lattian ja katon lämpöeristeet, saumatilkkeet, kattohuopa, naulat sekä ovet ja ikkunat heloitettuna

Näytemökkejä esitellään Karihaaran sahalla

Lähetämme esittelylehtisiä pyydettäessä

Tarkempia tietoja puh. Kemi 3631/312  
Rovaniemi 3711



Postiosoite:  
Kemi Oy  
Karihaara

TURUN VENEVEISTÄMÖN lasikuituveneisiin on totuttu luottamaan — onhan niitä rakennettu jo 10 vuotta. Ja jokainen vene toimitetaan venekohtaisella LLOYDS REGISTER OF SHIPPINGIN sertifikaatilla.



CARITA HARDTOP AQUAMATIC 5.0x1.98 m on taloudellinen, luotettava ja tyylikäs koko perheen vene. Moottori on Volvo-Penta 95/100 Aquamatic, nopeus n. 33 solmua. Käytännöllisillä pitkäikäisillä on tilaa 6 henkilölle ja ne soveltuvat myös vuoteina käytettäviksi. Säilytystilaa on runsaasti. Avo-osan kaarella varustettu kuomu kuuluu varusteluun, samoin tukeva hammaspyöräohjaus. Polttoaineen kulutus on vain n. 18 l/t.

HINTA moottoreineen 13.600 mk.

**TURUN VENEVEISTÄMÖ O.Y.**  
**A.B. ÅBO BÅTVARF**

Turku 5, Pihlajaniemi

malle palvelukselle. Käytännön vaikeudet ovat liian suuria. Oikeudenmukaisuussyitä on myös olemassa. On myös tarjolla vaara, että täten syntyy etuoikeutettu luokka.

**Kehitysmaakoulutus voidaan yhdistää ase- ja aseettomaan palvelukseen**

Hallituksen päätös tutkia edellytyksiä kouluttaa ase- ja aseettomassa palveluksessa olevia kansainväliseen avustustoimintaan sisältää sen, että on luovuttu vaatimuksesta, että ase- tai aseeton palvelus saataisiin korvata kehitysmaapalveluksella. Samalla on otettu positiivinen asenne ajatukseen käyttää ase- ja aseettomassa palveluksessa olevia kansainväliseen avustustoimintaan. Tällä tavoin laajennetaan mahdollisuuksiamme antaa suoranaisia henkilöpanoksia varsinkin katastrofitilanteissa. Ja jos me itse joudumme sotaan, on myös meille hyötyä näitten ihmisten tiedoista.

Koulutusta on annettava koko maassa ja ensikädessä on pyrittävä kouluttamaan asianomainen sopivaksi osallistumaan katastrofitilanteitten avustustoimintaan. Selviytymisvaatimuksen johdosta on koulutus muutotettava sellaiseksi, että se voi muodostaa perustan tulevalle kehitysmaapalvelukselle. Selvitysmiehen on edelleen harkittava mahdollisuuksia luoda vapaaehtoinen ase- ja aseettomassa palveluksessa olevien apujoukko täydentämään YK-valmiusjoukkomme teknillistä osastoa. Sellaisen apujoukon on voitava ottaa osaa humanitääriin avustustoimenpiteisiin katastrofien tai muiden syiden takia kärsimään joutuneilla alueilla kotimaan rajojen sisä- ja ulkopuolella.

Sekä koulutus- että avustustoiminta on katsottu tapahtuvaksi ase- ja aseettoman palveluksen aikana. Periaatteessa voidaan tässä yhteydessä huomauttaa, että edellä oleva on joka tapauksessa vastoin asevelvollisuuden tarkoitusta.

Selvää on, ettei myös käsitteellä "asevelvollisuus" ole paljoakaan tekemistä kansainvälisen avustustoiminnan kanssa. Toisaalta ei liene mitään laillisia esteitä, joiden mukaan asevelvollisia ei voitaisi käyttää muuhun kuin sotilaalliseen koulutukseen. Tässähän on kyseessä vain uusi erikoiskoulutus puolustuslaitoksen monien erikoispalvelushaarojen joukossa. Ainakin osa varusmiesajasta tähän käytettynä näyttää tuskin olevan asevelvollisuuden ajatuspohjaa vastaan. Kansainvälinen avustustoimintamme on merkityksellistä yhteiskunnalle ja rauhaa turvaava toimenpide levottomassa maailmassamme. On olemassa selvä yhteys aktiivisen puolueettomuuspolitiikan, puolustuksemme ja kehitysmaapanoksemme välillä.

**Karsinta on välttämätöntä**

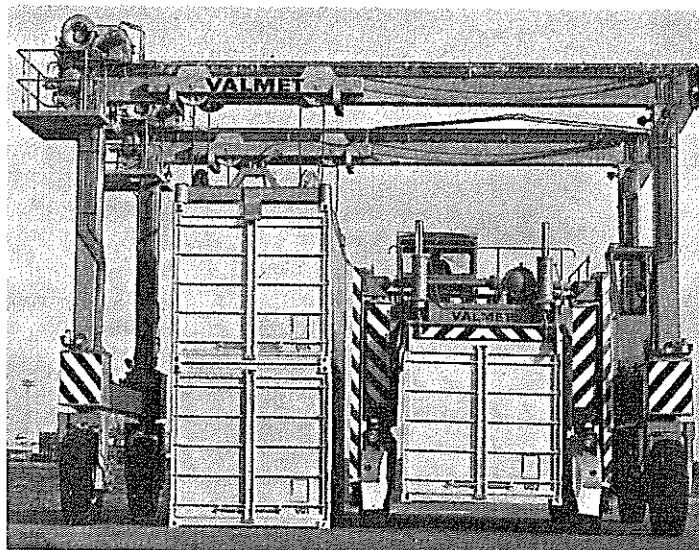
Se koulutus humanitääristä avustustoimintaa varten, johon hallitus harkitsee ryhtyä, tulee olemaan avoinna määräsalle ase- ja aseettomassa palveluk-

sessä olevia. Myös muiden henkilöryhmien, etupäässä naisten, tulee vapaaehtoisuuden pohjalta sisältyä apujoukkoihin ja saada osansa koulutuksesta. Ase- ja aseettomassa palveluksessa olevien tulee luonnollisesti saada samat taloudelliset ja sosiaaliset edut kuin toverinsakin. Niiden joukossa, jotka kaiken todennäköisyyden mukaan tulevat ilmoittautumaan halukkaiksi kehitysmaapalvelukseen, on toimeenpantava melkoinen karsinta. Selvitysmies on saanut tehtäväkseen harkita koulutusryhmän suuruutta ja koulutukseen valittavien normitusta. Se, että sotilaspulustuksen henkilötarve rauhan- ja sodanajan organisaatioissa on otettava huomioon, on itsestään selvää.

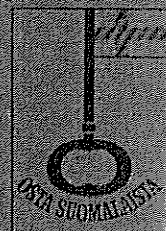
Tässä yhteydessä on korostettava, että hallituksen

esitys ei edellytä, että aseettoman palveluksen perusravostuksia muutettaisiin. Edellytyksiä päästä aseettomaan palvelukseen ei siis höllennetä. Valinta- ja valitsemisjärjestelmiä ei myöskään muuteta. Aseettomassa palveluksessa oleville avataan tosin uusi palvelusvaihtoehto. Mutta työmarkkinahallitus ja viime kädessä Kuninkaallinen Majesteetti ovat jatkuvasti ne elimet, jotka määrittävät mitä palvelusta varusmies aseettomana tulee tekemään. Omantunnon syihin voitaneen tuskin vedota aseettomassa palveluksessa esimerkiksi kehitysmaapalvelukseen pääsemiseksi jonkun muun palveluksen asemasta. Kaikkien aseettomien palvelusvaihtoehtojen tulee periaatteessa olla samanarvoisia ja yhtä merkityksellisiä yhteiskunnalle.

**Valmet  
luo  
vankkaa  
kuvaa  
suomala-  
laisesta  
laadusta.**



Valmet-kontainerikalustoa: 24 tonnin mobiilnosturi, kontainerilukki ja varnerielementeistä rakennettuja konteinereita.



Valmet luo vankkaa kuvaa nykyaikaisesta suomalaisesta metalliteollisuudesta. Päätuotteet — paperikoneet, rautatiekalusto (mm. uudet sähköjunat), laivat, traktorit, trukit, dieselmoottorit, teollisuuden käytönvalvontamittarit ja säätäjät, kontainerien käsittelykalusto, ilmastointilaitteet sekä urheilu- ja metsästysaseet — ovat luoneet yhtiön maineen maailman markkinoilla. Valmet-tuotteita viedään jatkuvasti viiteen maanosaan. Korkea laatu on parhaita takeita, kun solmitaan kansainvälisiä

kauppasuhteita. Ja laatu on tulos loissamme pitkälle kehitetystä tutkimustyöstä, systemaattisesta laaduntarkkailusta, mm. tietokoneiden käyttöön perustuvasta suunnittelusta, ajan vaatimusten tahtiin uudistuvasta konekannasta, jatkuvasta koulutuksesta tehtaiden omissa oppilaitoksissa. Näin Valmet ja muut suomalaiset metalliteollisuusyritykset ovat rakentamassa maaillemme korkeampaa elintaso. Yhteiseksi eduksemme.

**VALMET**



# Kevytkoneilmailu laajenee voimakkaasti Suomessa

Toimittaja P O Heimolainen

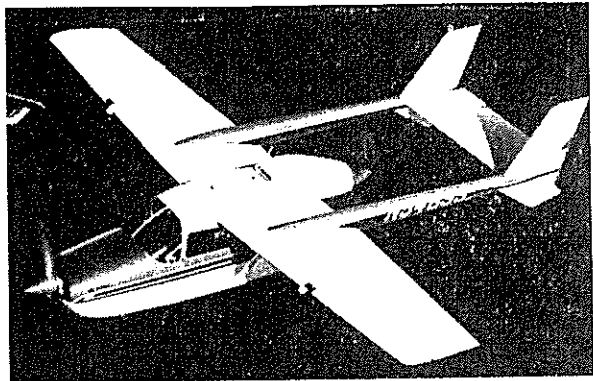
Vielä kymmenen vuotta sitten oli Suomen kevytkonekanta varsin vaatimaton. Muutamia kymmeniä vanhoja, heikkokuntoisia ja heikosti varustettuja koneita lensi silloin Suomen ilmatilassa. Tänään on tilanne muuttunut. Koko Suomen kevytkonekanta on tällä hetkellä hieman alle 300 konetta, mutta väitetään konekannan kaksinkertaistuvan viiden seuraavan vuoden aikana. Konekanta on lähes kokonaan vain muutamia vuosia vanhaa ja sellaisenaan varsin edustava.

Suurimpana omana merkinä maassamme ovat Cessna-koneet. Tämä johtuu ennen muuta merkin tehokkaasta myyntitoiminnasta, jonka eräänä etuna ovat pitkät maksuajat.

Kevytkoneilmailu on ilmailuna muuttanut myös muotojaan. Enään se ei ole vain urheiluilmailua, sanan aikaisemmin tunnetussa merkityksessä. Eihän meillä Suomessa edes ole kunnollisia urheilukoneita kuin muutama kappale. Tänään kevytkoneet ovat yleensä oppilaiden koulutusikäisissä ja hieman raskaammat koneet kuljettavat matkustajia esimerkiksi saaristossa kesäisin ponttooneilla ja talvella suksilla varustettuina. Ja jos selaamme luetteloa vielä pitemmälle, kohtaamme liikentokoneet — nekin kevytkoneita. Niillä kuljetetaan matkustajia tilauslentoilla, jotka suuntautuvat paitsi kotimaan lentokentille, myös Skandinavian ja Euroopan suuriin keskuksiin. Kevytkoneilmailu on Suomessakin revennyt vanhoista liitoksistaan ja levinnyt käsittämään liikenteellisesti koko Euroopan.

Jos me tässä käsittelemme lähinnä Cessna-koneita on syytä lähteä liikkeelle maailman tällä hetkellä kaiketi eniten käytetystä koulukoneesta Cessna 150:stä. Suomeen ostetut tämänmerkkiset koneet rakennetaan lisenssillä ranskalaisessa tehtaassa. Kone on kaksipaikkainen ja siinä on normaalit mittarit ja radiolaitteet käsittävää varustus. Nokkapyöräkooneena se edustaa nykyaikaa ja on miellyttävä käsitellä.

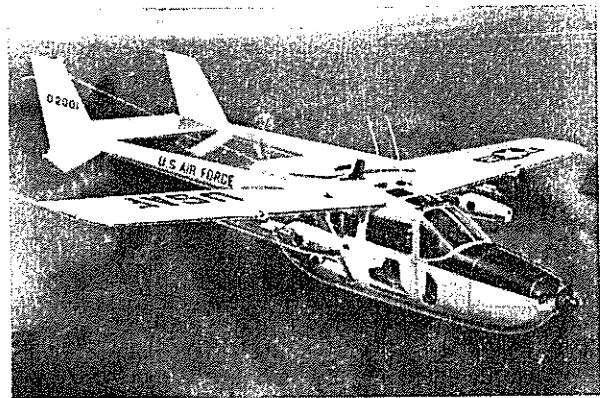
Toinen miellyttävä Cessnan pienistä koneista on 172-malli, joka on tullut hyvin suosituksi meillä Suomessa mallin 150 tapaan. Tämä kone on hieman vaativampi lentää ja siinä on riittämiin tilaa neljälle hengelle. Tällä hetkellä lentää maailmassa jo n. 15.000 tämän mallista konetta. Luxusmalli samasta koneesta tuntee nimen 172/Skyhawk ja se eroaa perustyyppistä lähinnä varusteittensa ansiosta, jotka ovat paremmat. Suomeen ostetut 172-koneet tehdään myös lisenssillä Ranskassa.



Kuva 1 Turbopahdetuilla moottoreilla varustettu Cessnan Super Skymaster on miellyttävä ja nopea pitkienkin matkojen liikekone. Se on helppo lentää, koska molemmat moottorit on sijoitettu samaan linjaan rungon kumpaankin päähän.

Kun edelleen tutkimme luetteloa "tavallisen ihmisen" päästä, ovat edessä mallit 177 ja Cardinal sekä näitä vastaava Ranskassa rakennettava Reims Rocket. Nämä kaikki edustavat joka suhteessa jo kehittyneempää tekniikkaa säätöpotkureineen ja voimakkaampine moottoreineen.

Kaikkiaan on Cessnan lentokoneitehtaalla lähes 30 konetyyppiä, joihin on mukaanluettu myös sotilasversiot. Meillä Suomessa käytetään saaristolentotoi-

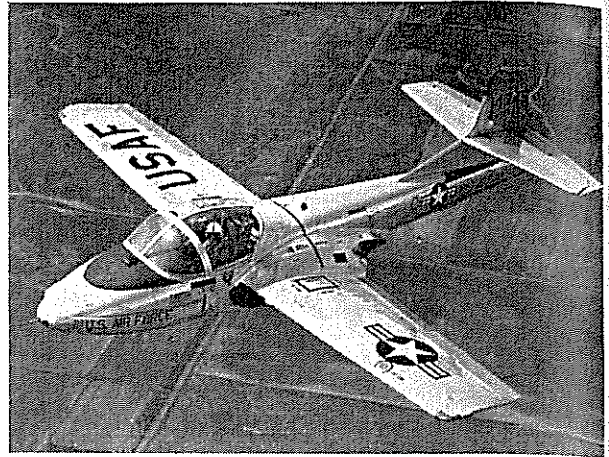


Kuva 2 C-2 A sotilasversio edellisestä on varustettu mm rakettiasein. Tätä konetta käytetään myös psykologisen sodankäynnin välineenä.

mintaan ennen muuta kannuspyörämalleja 180 ja 185 Skywagonia. Ne soveltuvat myös erinomaisesti kannuksensa ansiosta suksikäyttöön ja ovat todellisia työjuhtia. Esimerkiksi viime vuonna kuljetettiin Ahvenanmaan saaristossa tämäntyyppisillä koneilla noin kolmetuhatta matkustajaa ja lennettiin yli 50 sairaslentoa. Ainoastaan voittamattomat sääesteet pitivät vuoden kuluessa kyseiset koneet maassa, muuten voitiin lentoja tehdä joka päivä.

Oman osuutensa suomalaisessa yleisilmailussa muodostavat myös Cessnan kaksimoottoriset koneet. Nämä lensivät liikelentoja eri puolille Eurooppaa. Vasta viime vuonna on liikelentotoiminta todella lähtenyt myös meillä käyntiin ja suuri yleisö sekä ennen muuta liikemaailma on tajunnut tällaisen yksilöllisen, miellyttävän ja tehokkaan matkustamisen. Suomalaiset voivat vuokrata liikelentoihinsa mm Cessnan nk "perätuupparia" Super Skymasteria, jossa moottorit on sijoitettu samaan linjaan koneen matkustamon nokkaan ja perään. Korkeus- ja suuntavakaajat on sijoitettu puolestaan kaksirunkoiseen perään. Skynight-konetyyppi sitävastoin on tavanomainen kaksimoottorinen ja sellaisena tarjoaa miellyttävää matkustamista.

Loistokkain kaikista Suomessa lentävistä liikekoneista on Cessna 421, kaksimoottorinen, enintään kuusi matkustajaa kuljettava luksuskone, joka lentää parhaimmillaan n. 450 kilometrin tuntinopeudella.



Kuva 3 T-37 suihkuharjoituskone palvelee kymmenen maan sotilaslentäjien harjoituskoneena. Se on vierekäinistuttava kaksimoottorinen ja tällä koneella voidaan harjoitella mm ilmassa tapahtuvaa polttoainetydennystä.

Suomeen saatiin tällainen kone vuoden vaihteessa. Cessna 421:ssä on painematkustamo, joka mahdollistaa lentämisen tavanomaisten pahojen säärintamien yläpuolella. Sen molemmat moottorit kehittävät 375 hevosvoimaa. Edelleen koneen varustukseen kuuluu säätutka ja automaattiohjaus, jolla pystytään



# LENTOKOULU

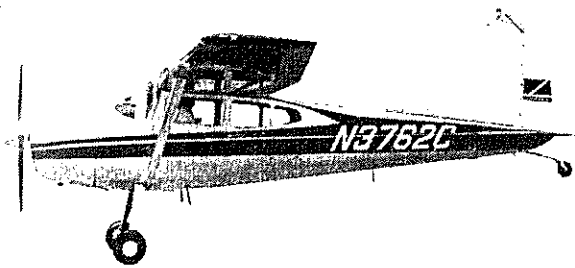
**Olemme aloittaneet lentokoulutuksen yksityis-  
lentäjäksi aikoville**

Voitte saada lentäjän lupakirjan ennen kesälomaanne. Maakoulutus tapahtuu iltaisin arkipäivinä. Lentäminen aloitetaan heti viikonloppuina tai muulloinkin Teille sopivana ajankohtajana.

Lentäminen on kiinnostava ja hyödyllinen harrastus. Lentokenttä — lentäminen — koneet — hallit — huoltotilat — opettajat — oikea ilmapiiri aktiiviselle miehelle.



Malmin Lentoasema — Helsinki 70  
Puhelin 37 70 22/pääkouluttaja Seppo Mäkelä.



Kuva 4 Kannuspyöräkone Cessna 180 soveltuu mm erinomaisesti työjuhdeksi saaristoon, sillä tähän koneeseen voidaan helposti asentaa kesäksi ponttoonit. Talvella se voi toimia suksi-pyörälaskutelineellä esimerkiksi keli-rikkoalueiden yhteyskoneena.

myös automaattiseen lähestymiseen suurten liikennekoneitten tapaan. Matkustamo tässä koneessa on myös luksusluokkaa nahkaistuimineen, keittiöineen ja stereomusiikkilaitteineen. Cessnan koneista voitaneen vielä mainita Agwagon, pölytyskone, joka on Suomessakin tehnyt useana kesänä tällaiselle koneelle tarkoitettuja töitä.

Mutta Cessna ei valmista koneita yksinomaan vain siviilikäyttöön. Siviilimalleista on kehitetty sotilaskoneita, joita lentää paitsi koulutuskäytössä, myös erilaisissa sotilastehtävissä mm Vietnamissa. T-41 A, T-41 B sekä T-41 C ovat sotilaskoulukoneita mallista 172/Skyhawk. Esimerkiksi Yhdysvaltain ilmavoimien lento-oppilaat saavat peruskoulutuksensa

näillä konetyypeillä, jonka jälkeen he siirtyvät T-37 suihkuharjoituskoneeseen, joka sekkin on Cessna-tuote.

Jo Korean sodassa ansaitsivat kannuksensa 0-1 ja 0-1E "Bird Dog" mallia olevat koneet. Nämä oli suunniteltu ennen muuta tiedustelukoneiksi ja lyhyiden matkojen yhteyskoneiksi. Näihin koneisiin oli asennettu myös kevyttä aseistusta sekä rakettiaseita.

Malli U-3 on sotilasversio Cessnan mallista 310 ja sitä käytetään rahtikuljetukseen sekä yhteyskoneena henkilökuljetukseen. Edellä mainittiin jo Cessnan sotilaskone T-37, joka on kaksimoottorinen, suihku-moottorilla varustettu harjoituskone. Varustuksensa ansiosta sillä voidaan harjoitella hävittäjien toimintaan liittyviä toimintoja. Tätä konetta voidaan edelleen käyttää mm ilmassa tapahtuvan polttoainetäydennyksen harjoitteluun. Konetta käyttävät paitsi Yhdysvaltain ilmavoimat, myös kymmenen muun maan ilmavoimat lentäjäkoulutukseensa.

Edelleen on olemassa sotilasversio 185 Skywagosta ja sitä käytetään henkilö- ja tavarakuljetukseen sekä ilmavalokuvaukseen.

Viimeinen sotilasversio on tehty samoin edellä mainitusta Super Skymasterista. Sotilasversiosta käytetään tyyppitunnusta 0-2. Tämäkin kone voidaan varustaa rakettiasein ja se kuljettaa pommeja ja valopommeja. Vietnamissa tätä konetta käytetään myös psykologiseen sodankäyntiin. Tällöin se varustetaan mm tehokkailla kovaäänisillä.

... käyttötilin  
shekillä aina  
maksuvalmis  
**YHDYSPANKKI**  
meidän pankki



## Kadettipalsta

### Nykypäivän kadetista ja ylioppilasmaailmasta

Kadetti Arto Nokkala

Kadettikoulu on muuttunut yhä enemmän opiskelulaitokseksi. Sen opetusohjelma on tullut entistä tarkoituksenmukaisemmaksi ja nykyajan upseerille asetettavia vaatimuksia vastaavammaksi. Pääaineiden, taktiikan ja sotatekniikan, opetus on kehittynyt ja monipuolistunut samalla kun mukaan ovat tulleet ylioppistolliset aineet, kasvatus- ja opetusoppi, valtiooppi ja kansantalous. Kadetin opiskelu on tullut erittäin tiiviiksi ja monivivahteiseksi.

Yhden viikon kuluessa kadetti opiskelee ohjelman puitteissa lähes 40 tuntia ja tekee iltatöinä harjoitussuunnitelmia ja eri aineiden "kotitehtäviä". Vapaa-ajaksi jäävät viikonloput sekä kolme iltaa, joista yhtenä on mahdollisuus anoa yölomaa. Palvelus ja vapaa-aika on selvästi erotettu toisistaan ja kummastakaan kadetti ei ole halukas tinkimään.

Kadettikoulun muuttunut koulutus ei ole kuitenkaan muuttanut sitä tehtävää, johon kadetti on valmistumassa. Upseerin tehtävä on sama kuin aikaisemmin, vaikka hänen arvostuksensa ja ase-

mansa yhteiskunnassa on vallitsevasta ajasta riippuen muuttunut. Millainen on sitten nykypäivän kadetti, miten hän suhtautuu tehtäväänsä ja ympäristöönsä vallitsevissa oloissa? Vuoden 1969, Kadettikoulun 50-vuotisjuhlavuoden, kadetti on älykäs, aktiivinen ja tehtäväänsä innostunut. Pienten kursien ja tiukan kilpailun aiheuttama karsintamenetely on aiheuttanut sen, että Kadettikouluun tulleet ovat joutuneet läpikäymään taistelun paikastaan kuten muissakin korkeakouluissa. Nuori kadetti on tottunut osallistumaan ja hän haluaa tuoda itsensä ja omat mielipiteensä esille. Hänen kiinnostuksensa on laaja-alaista suuntautuen lähes kaikkeen jokapäiväisessä elämässä tapahtuvaan. Kadetti asennoituu maanpuolustukseen luonnollisen myönteisesti ja selväpiirteisesti. Hänen kiinnostuksensa sitä kohtaan on läheisesti kytkeytyneet yhteiskunnan ja maanpuolustuksen välillä valitsevaan suhteeseen. Kadetti joutuu jatkuvasti asettamaan mielessään rinnakkain omat tunteensa, julkisuudessa esitetyt kannanotot ja tunteensa turvallisuuspoliittiset tosiseikat. Näiden erittelystä ja niiden mukaan tehdyistä johtopäätöksistä syntyy kadettien keskuudessa usein vilkas keskustelu.

Kadetin suhtautuminen omaan puolustuslaitokseensa on sen sijaan yksilöllisempi ja liittyy konkreettisemmin kadetin suhtautumiseen omaan asemaansa. Viime aikoina on kadetin ajatuksia voimakkaasti sävyttänyt julkisuudessa herännyt keskustelu puolustusvoimain tilasta ja tehtävästä. Kadetti asettaa tämän keskustelun rinnalle oman näkökulmansa ja asiantietonsa. Hänen ajatuksissaan kulkee nauhana taustalla koko ajan hänen asenteensa koko maanpuolustukseen, hänen isänmaallisuutensa. Käytännössä kadetti on erittäin kiinnostunut varsinkin puolustusvoimain materiaalisesta valmiudesta.

Omalta koulutukseltaan nykykadetti odottaa ennen kaikkea tehokkuutta, asiallisuutta ja jokaisessa yksityisessä koulutusaiheessakin tarkoituksenmukaisuutta tulevan tehtävän kannalta. Yksilöllisyytensä ja aktiivisuutensa vuoksi hän on valmis käyttämään jokaista sopivaa tilaisuutta oman mielipiteensä esille tuomiseksi.

Nykykadetti on astunut korkeakoulumaailmaan. Tosin kasvatus- ja opetusopin approbatur ja vieraan kielen pro exercitio eivät takaa kadetin "akateemisuutta". Kadetit ovat kuitenkin ylioppilaita, heidän toverinsa ovat useimmiten ylioppilasmaailmasta ja Kadettioppilaskunta on saanut sijansa ylioppilasjärjestöjen keskuudessa. Vallitsevan yhteistyön käytännön muotoina ovat urheilukilpailut, yhteydenotot osakunnissa, molemminpuoliset edustajien vaihdot eri juhlatilaisuuksissa ja keskustelut opiskelijoille yhteisistä aiheista. Erityisesti "naisvaltaiset" ylioppilaskunnat pyytävät usein kadetteja tilaisuuksiinsa, mihin tehtävään myös mielellään suostutaan.

Ero kadettien ja akateemisen siviilimaailman välillä on kuitenkin toisaalta suuri. Vallitseva "ajan henki" ylioppilasmaailmassa ei aina ymmärrä tai

tunnusta kadettien asemaa. Vaikkakin kokonaisuutena kadetteihin suhtaudutaan ylioppilaspireissä myönteisesti, monet tapaukset osoittavat että suhtautumisessa olisi parantamisen varaa. Ristiriitoja kadettien ja muiden ylioppilaiden välillä ilmenee luonnollisesti periaatteellisissa mutta myös toverilliseen käyttäytymiseen liittyvissä asioissa. On myönnettävä, että syyt ovat löydettävissä molemmista osapuolista. Mielestäni näissä suhteissa ja niiden luonteessa vaikuttavat kokonaisuuksina informaatio, virkapukukysymys ja erilaiset mielipiteenvaihtotilanteet.

Tiedonpuute on yllättävän suuri. Kadetti joutuu yhä uudestaan havaitsemaan, että opiskelijoiden tiedot Kadettikoulussa annettavasta koulutuksesta kuin myös koko puolustuslaitoksesta ovat varsin puutteelliset. Tähän on yhtenä merkittävänä syytä kadettien taholta annettun oikean informaation puute. Se, että kadetit esiintyvät isenäisyyspäivänä juhlapuvussa presidentinlinnassa tai saattavat kunnottaria lavalle kauneuskilpailuissa, ei anna sellaisenaan minkäänlaista kuvaa kadetin koulutuksesta. Sen sijaan virheellisiä käsityksiä, joiden mukaan kadetit ovat "jäykkiä, ylimielisiä ja rautakangen nielleitä", saattaa syntyä juuri tällaisen suureen yleisöön vaikuttavan pinnallisen informaation kautta. Yksityisen kadetin antama informaatio ei luonnollisesti ole yhtä tehokasta, eikä pysty suurelle joukolle antamaan vastausta kysymykseen: mitä te siellä Kadettikoulussa oikein teette? Puutteellisen tiedon lisäämisessä ja väriin tietojen oikaisemisessa on varsinkin oppilaskunnalla tärkeä tehtävä.

Toisaalta ei ylioppilaspireissä aina ymmärretä Kadettikoulun pääaineiden ratkaisevaa merkitystä upseerien koulutuksessa, vaan kiinnitetään turhan suurta huomiota yliopistoaineiden vähäiseen osuuteen ja arvostellaan koko koulutusta sen mukaisesti. Kadettien tehtävän arvostus joutuu täten aivan väärille urille.

Ylioppilasmaailman kadeteille antama informaatio riippuu suuresti kadettien vastaanottokyvystä, mikä on rajoittunut kiireisestä opiskelusta johtuen. Yliopisto-opintoja muun opiskelun ohella suorittava kadetti on kuitenkin kiinteässä kosketuksessa ylioppilasmaailman tiedonvälitykseen. Kokonaisuutena kadetille tuleva informaatio on hyvin tyydyttävää ja sellaisena sen toivotaan jatkuvankin.

Kadetit ovat virkapukuinen opiskelijaryhmä ja sellaisena huomiota kiinnittävä. Suhtautuminen kadettiin on jo tästä ulkonaisesta seikasta riippuvian. Yleensä virkapuvussa liikkuva kadetti saa tuntea itseensä suhtauduttavan täysin normaalisti. Kuitenkin on eräissä osakunnissa ilmennyt kielteisiä, joskin vallattomuuden tiliin laskettavia yksityistapauksia, joiden vaikutus suppeassa kadettijoukossa on huomattava. Kadettioppilaskunnan viralliset edustajat luonnollisesti esiintyvät virkapukuisina, mutta yksityinen kadetti sen sijaan mennessään ylioppilastilaisuuteen mieluummin pukeutuu siviiliasuun.

Nykykadetti ei pidä siviilipuvussa esiintymistä "maanpuolustuksen edun vastaisena", hän tuo itsensä esiin mielipiteillään ja käytöksellään. Liikkuessaan opiskelijoiden parissa kadetti joutuu mennenlaisten asenteiden kenttään. Kadetin ollessa paikalla keskustelu jopa hänen tahtomattaan kääntyy usein maanpuolustukseen ja puolustuslaitokseen. Kadetti saattaa joutua hillittömän mielipidepommituksen kohteeksi. Opiskelijoiden maanpuolustusaseneista ne, jotka liittyvät sodan ja rauhan idealistiseen ja ideologiseen kysymykseen, tulevat kaikkein painokkaimmin esille. Rinnalla tulevat esille asianomaisten opiskelijoiden henkilökohtaiset ennakkoluulot puolustuslaitosta kohtaan.

Kadetin asenne maanpuolustukseen on konkreettinen ja tosiasioihin perustuva. Ideologiset laajoissa puitteissa olevat väittämät eivät hänelle singottuina saa vastakaikua ja niinpä keskustelu näistä asioista on ristiriitaista. Kadetti puhuu turvallisuuspoliittisista tosiasioista, vastapuoli sensijaan usein tappamisen moraalista oikeutuksesta ja maanpuolustuksen korvaavista vaihtoehdoista. Yhteistä keskustelupohjaa ei näin ollen löydy.

Kadetilta odotetaan kuitenkin ennen kaikkea selkeää ja hyvin perusteltua asennetta maanpuolustukseen, mutta onko hänellä riittäviä asiantietoja. On nurinkurista, jos kadetti joutuu havaitsemaan, että keskustelutoverina oleva ylioppilas pystyy esittämään tietoja, joita odotettaisiin kadetilta ennen

## 50 vuotta ensimmäisen kadettikurssin alkamisesta

On kulunut 50 vuotta oppilaiden kirjoittautumisesta itsenäisyysaikamme ensimmäiselle kadettikurssille. Kurssin vaiheista ja itse koulun synnystä kertoo ensimmäisen kurssin oppilas, majuri

### Leo Franck

juuri ilmestyneessä teoksessaan

### ENSIMMÄINEN KADETTIKURSSI

Saatavana kaikista maamme kirjakaupoista. Jokaisen aktiivipuuseerin kirjasto.



150 siv. Kuvitettu ja varustettu matrikkeilla.

12:—/16:—

KARISTO



muita. Kadettikoulun maanpuolustusopetus pystyy antamaan kadetille vain murto-osan tarvittavista tiedoista, loput kadetti hankkii omatoimisesti. Onneksi hän kiinnostuksensa kautta on varsin hyvin asioihin perehtynyt ja uskaltautuu väittelyyn maanpuolustuskysymyksistä.

Kadetin velvollisuus on levittää tosiasioihin perustuvaa tietoa maanpuolustuskysymyksistä omalta kannaltaan. Hänen mahdollisuutensa tähän ovat ehkä paremmat kuin kenelläkään muulla puolustuslaitoksen palveluksessa olevalla, koska juuri hänellä on mahdollisuus päästä ylioppilasmaailmaa lähemmäksi. Kysymys on vain annettavan tiedon muodosta ja sen osoitteesta. Kadetti pystyy PE:n antamien ohjeiden puitteissa antamaan eri keskustelupiireissä riittävän totuudenmukaisen kuvan puolustusvoimista, niiden tehtävästä ja asemasta yhteiskunnassa. Tiedon levittäminen on kuitenkin kiinteästi sidottu kadettia opiskelijamaailmassa kohtaavaan asennekenttään ja tarjoutuviin mielipiteenvaihtotilanteisiin. Kadetin ei ole syytä antautua keskusteluun, jossa osanottajisto muodostuu muutamasta maanpuolustusradikaalista ja suuresta "äänellisestä" tukijajoukosta. Tällaisessa keskustelussa on sen lopputulos usein jo ennakoita päätetty, ja siihen eivät vaikuta varsinaiset asiatiedot ja perustellut mielipiteet, vaan esiintyjän kyky esittää asiansa oikeassa suggestoivassa sävyssä. Tämä taas vaatii esiintyjältä paitsi rutiinia myös suurta huumorintajua ja rauhalli-

suutta. Kadetin kannalta tällainen tilanne on epävarma, sen sijaan suljetumpaan piiriin kadetti voi hyvin mennä mukaan.

Ylioppilasmaailmassa odotetaan kadetilta entistä suurempaa osallistumista. Nykyajan kadetti on alkanut herättää mielenkiintoa muussakin mielessä, kuin vani "hyväkäytöksisenä kavaljeerina". Tähän haasteeseen on kadetin pystyttävä vastaamaan tiukasta opiskelustaan huolimatta. Kadettien ja muiden ylioppilaiden välisissä suhteissa on kysymys molemminpuolisesta mielipiteenvaihdosta niiden henkilöiden kesken, jotka yhdessä rakentavat maamme tulevaisuutta. Näiden suhteiden laiminlyönti olisi puolustusvoimain nuoren upseeriston eristäytymistä yhteiskunnan kehittämisestä, mikä oli vahingollista niin puolustuslaitokselle kuin koko maanpuolustuksellekin.

Huolimatta yhteydenpidostaan muuhun ylioppilasmaailmaan kadetti poikkeaa siitä koulutuksensa vuoksi. Hänen opiskelunsa tähtää käytännön ammatitaidon saavuttamiseen ja se ei samassa mielessä ole "akateemista" kuin muissa korkeakouluissa. Kadetin nimeäminen "sotatieteiden ylioppilaaksi" on väärin, mutta toisaalta hänen tehtävänsä Suomen nuorison kasvattajana ja kouluttajana kuin myös mahdollisen kriisiajan johtajana vaatii häneltä samoja kykyjä ja ominaisuuksia kuin vastuunalaisiin yhteiskunnan tehtäviin korkeakouluissa koulutettavilta vaaditaan.

## TURUN SATAMA

SATAMA-ASIAKAS OVI  
YHTEISIÄ ASIOITA  
TALOUSELAMASSA  
JA KAUPANKÄYNNISSÄ

## Tmi VIRKAPUKU

TAMPERE  
p. 23 573

VALMISTAA EDULLISESTI KAIKKI  
VIRKA-ASUSTEENNE

Myymäla Helsingissä:  
Ruusulank. 8  
p. 495 520

# SIDOSTE



sukka kestää

Kylkirauta tulee tästä lähtien esittelemään kirjoja, joiden tekijöinä on kadettiupseereja. Tällä kertaa ovat vuorossa seuraavat kirjat:

1. Leo Franck: "Ensimmäinen kadettikurssi" (Arvi A. Kariston kirjapaino, 150 sivua, hinta 16:50) Kirja on suomennos I.kadettikurssin maj evp L. Franckin kirjasta "Första kadettkurssen" vuodelta 1945, jonka maj V Santavuori on suomentanut. Kirja perustuu tekijänsä päiväkirjamuistiinpanoihin vv 1919—1920 pysytellen sen vuoksi yksinomaan 1. ja 2. kadettikurssia koskevista tapahtumista. Kirja antaa varsin selkeän kuvan kadettikoulutuksemme alkuaikojen olosuhteista ja tapahtumista lähinnä kadettielämän suhteen pyrkimättä selvittämään esimerkiksi koulutukseen liittyviä seikkoja.

2. Kadettikoulu: "Kadettikoulu 1779—1812—1819, 1919—1969". Kirja ei ole varsinainen historia, vaan läpileikkaus koulun toiminnasta lähinnä itsenäisyyden ajalta. Kirja on painettu Wihuri—Yhtymän Sanduudin tehtaitten kirjapainossa ja sitä tullaan markkinoimaan Kadettikunnan kautta hintaan mk 15,— kappale. Kirjan pääkirjoittajana on ollut maj P Linsuri apunaan kapteenit P Lehtimäki, P Saarikoski, T Tuominen ja A Yli-Ketelä sekä kadetti A Hakala ja ylivääpeli K Kettukangas. Kirja jakaantuu seuraaviin osiin:

- Haapaniemestä Santahaminaan, yleiskatsaus koulun vaiheisiin vv 1779—1969
- Havaintoja itsenäisyyden ajan Kadettikoulun opetusohjelmista ja koulutuksen järjestelyistä
- Piirteitä kadettikursseista ja kadettien sosiaalisesta taustasta
- Entisten kadettipolvien kertomaa, joka kymmenennen kurssin edustajan kuvaus omalta ajaltaan
- Itsenäisyyden ajan kadettioppilaskuntien toiminta
- Kadettikoulun aliupseerikunta.

3. Erkki Mielonen: "Pelko ja pakokauhu, henkinen paine sodassa". (Kauppiaitten Kustannus Oy, 159 sivua, hinta mk 12,50). Kirja perustuu tekijänsä, maj evp, filmaist Erkki Mielosen omiin sodan aikaisiin kokemuksiin sekä kokemuksiin, joita hän on saanut pitkäaikaisessa toiminnassaan johtamistaidon opetuksessa. Koska tältä alalta ei tällä hetkellä ole kovinkaan paljon konkreettista tietoutta ainakaan suomenkielellä olemassa, on kirjaa tervehdittävä ilolla täyttämään tässä suhteessa olevaa aukkoa. Nuoremman polven lukijakunnalle se antaa totuuden tuntuisen kuvan sodan kriiseistä ja vanhempi lukijapolvi voi taas kirjan luettuana tarkistaa kantaansa johtajuuden pulmista sodan paineen alaisena oltaessa.

1. Kadettikunta r.y:n vuosikokous pidetään Hämeenlinnassa Suomenkasarmin Upseerikerhossa 22. 3. 1969. Vuosikokoustilaisuuden ohjelma on:

- klo 10.00—12.00 valtakirjojen tarkastus
- „ 10.30—12.00 valtuuskunnan kokous
- „ 12.00—13.00 kunniakäynti sankarihaudoilla
- „ 13.00—14.00 lounas
- „ 14.30—16.00 vuosikokouksen avajaisjuhla
- „ 16.30—18.30 vuosikokous
- „ 20.00—01.00 iltajuhla.

Puku: sotilaspuikuiset vierailuasut, siviilipuikuiset tumma puku. Illalliskortit à mk 25,— lunastetaan Upseerikerhossa.

2. Matriikkelin toimitustyö on uudelleen käynnistetty ja parhaillaan selvitetään v 1950 ja v 1955 matriikkeleissa jo kuolleiksi merkittyjen tiedot uuteen esitysasun. Työn seuraava vaihe käsittää v 1955 (1957 alkupuoli ml) jälkeen kuolleiden kadettiupseerien tietojen käsittelyn ja tämä vaihe pyritään saattamaan loppuun syyskuun kuluessa. Seuraavaksi käsitellään evp-upseereja koskevat tiedot (tiedot per 30. 6. 1969) vuoden loppuun mennessä ja lopuksi vakinaisessa palveluksessa 1. 1. 1970 olevien tiedot kesäkuun 1970 loppuun mennessä. Tämän jälkeen seuraa vielä tietojen mahdollinen täydennys ja tarkistus, ja käsikirjoitus tullaan jättämään painettavaksi suunnilleen elo—syyskuussa 1970. Kirja tullaan jakamaan myyntiin jouluna 1970. Jäsenkunnalle tehtävien kyselyjen yhteydessä tullaan ennakoivasti tiedustelevaan myös matriikkelin tilausmerkintää, varsinainen ennakkomerkintä toimeenpannaan todennäköisesti keväällä 1970. Kirjan hinnassa tulee painoksen suuruus merkitsemään huomattavaa tekijää.

3. Itsenäisen Suomen kadettikoulutus täytti 25. 1. 1969 50 vuotta. Kadettikoulussa on maj Linsurin johdolla laadittu koulun 50-vuotisjuhla-julkaisu, joka saatetaan julkisuuteen Kadettikoulun 50-vuotisjuhlan yhteydessä 20. 3. 1969. Sanotusta päivämäärästä lähtien on kirjaa saatavissa myös Kadettikunnan toimistosta ja sitä voidaan tilata myös kadettiipiirien sihteerien kautta. Kirjan hinta tulee olemaan à mk 15,—. (Seostus kirjasta viereisellä palstalla).

4. Opintolainautointi. Kadettikunta on edelleenkin jatkanut opintolainojen välittämistä KOP:n kautta. Lainat, joissa Kadettikunta on omavelkaisena yleistakaajana, ovat tarkoitettut lähinnä toisen ja kolmannen vuosikurssin kadettien opintojen taloudelliseen tukemiseen. Laina-ajan enimmäispituus on 5 vuotta ja lainan enimmäismäärä mk 5000,—. Tähän mennessä on lainoja välitetty 22 kpl eli yhteensä mk 57000,— edestä.

5. Kylkirauta 4/1968:ssa julkaistuun syntymäpäiväluetteloon ilmoitetaan oikaisuna, että

- 31. kadettikurssi täyttää 20 vuotta 20. 12. 1969
- evl evp T W von Essen täytti 60 vuotta 6. 3. 1969 ja
- maj T A Lehmusvirta täyttää 50 vuotta 19. 7. 1969.

# Uutispaloja

## KIINAN KEHITYS YDIN-ASEVALLAKSI

Erään amerikkalaisen ydinfyysikon arvioiden mukaan tulee Kiinalla olemaan jo vuonna 1970 kymmenen mannertenvälistä ohjusta. Saman arvion mukaan ohjusten määrä olisi 1972 40 kpl, 1974 100 kpl, 1976 200 kpl ja 1980 1000 kpl. Kiina suoritti 27.12.1968 Sinkiangissa toisen vetypommikokeensa, jonka voimakkuudeksi USA:n atomienergiakomissio on ilmoittanut 3 megatonnia. Edellisestä kokeesta kului peräti 18 kuukautta, ellei joulukuussa 1967 epäonnistunutta koetta oteta huomioon. Kaikkiaan ovat kiinalaiset suorittaneet kahdeksan maanpäällistä räjäytystä.

Italialaisen sanomalehden väitteiden mukaan kiinalaiset olisivat aloittaneet ohjusten lähetinlaitteiden rakentamisen Albaniaan.

Wehr und Wirtschaft 8/1968

Allgemeine Schweizerische

Militärzeitschrift 2/1969

## "LEOPARD"-PANSSARI-VAUNUN VALMISTUS

Bundeswehr on tähän mennessä tilannut neljä sarjaa Leopard-vau-  
nuja eli yhteensä 1845 kpl. Ulko-  
maiset tilaukset käsittävät 334 vau-  
nua Belgialle, 400 Alankomaille ja  
74 Norjalle. Länsi-Saksa suunnitte-  
lee vielä 111 panssarivaunun tilaa-  
mistaa, joten Leopardin valmistus-  
määrä tulee nousemaan 2764:ään.

Truppendienst 6/1968

## JUGOSLAVIA TEHOSTAA PUOLUSTUSTAAN

Jugoslavia on korottanut puolus-  
tusmäärärahojaan vuodelle 1969  
kahdeksan prosenttia. Puolustus-  
määrärahojen osuus on nyt 6,25 %  
budjetista sen oltua vuonna 1968  
6,21 %. Hankintoihin on varattu 1,9  
miljardia dinaria eli yli neljännes  
puolustusbudjetista.

Käsiteltävässä olevan uutta kan-  
sallista puolustuslakia koskevan  
esityksen mukaan ovat kaikki 16—

65 vuotiaat miehet velvollisia osal-  
listumaan parlamentin niin mää-  
rätessä totaaliseen maanpuolustuk-  
seen. Lakiesityksen päämääränä on  
luoda edellytykset "kansansodan"  
käymiseen mahdollista hyökkääjää  
vastaan. Kansalliseen puolustukseen  
osallistuvat vakinainen armeija,  
alueellisen puolustuksen joukot,  
siviilipuolustusorganisaatio ja työ-  
organisaatiot. Armeijan ja alueelli-  
sen puolustuksen yksiköissä tulevat  
palvelemaan 17—50 vuotiaat mie-  
het ja 19—40 vuotiaat naiset. Alueellisen puolustuksen yksiköi-  
den on jatkettava taistelua alueel-  
laan senkin jälkeen, kun se on jou-  
tunut vihollisen haltuun. Lisäksi  
säädetään, että kenelläkään ei ole  
oikeutta antautumisen allekirjoitta-  
miseen.

Allgemeine Schweizerische

Militärzeitschrift 1/1969

## AMERIKKALAISTEN KONE- TAPPIOT POHJOIS- VIETNAMISSA

Helmikuusta 1965 kesäkuun lop-  
puun 1968 lensivät amerikkalaiset  
koneet yhteensä 107 700 taistelu-  
lentoa Pohjois-Vietnamiin. Näistä  
suorittivat ilmavoimien koneet  
51250, merivoimien lentoyksiköt  
43925 ja merijalkaväen koneet  
12525 lentoa. Pommeja ja raketteja  
käytettiin yhteensä 2341761 tonnia.  
Tänä aikana menetettiin Pohjois-  
Vietnamin yläpuolella 877 hävittä-  
jäpommittajaa sekä tiedusteluko-  
netta ja 6 helikopteria. Näihin lu-  
kuihin liittyviä henkilöstötappiota  
ei ole annettu julkisuuteen, mutta  
1.1.1961 alkaen on koko Vietna-  
missa kaatunut 382 ohjaajaa sekä  
289 muuta lentävään henkilökun-  
taan kuuluvaa. Amerikkalaisten ko-  
ne- ja helikopteritappiot koko Viet-  
namin sodassa ovat lähes 4000.

Truppendienst 6/1968

## "PIKKU-UUTISIA"

USA suoritti joulukuun puolivä-  
lissä 28:nen ydinkokeensa viime  
vuoden aikana Nevadassa.

Amerikkalaisten tietojen mukaan  
suoritti NL marraskuussa 1968  
maanalaisen ydinkokeen, jonka voi-  
makkuus oli 200 kilotonnin ja yh-  
den megatonnin välillä, Novaja  
Zemljalla. Toinen koe suoritettiin  
joulukuussa Semipalatinskin alueel-  
la.

Länsi-Saksa menetti 12.12. jäl-  
leen Starfighterin, joka oli 91. tu-  
houtunut ao tyyppiä oleva kone.

Kolmas länsi-saksalainen ohjus-  
hävittäjä, joka sai nimekseen  
"Rommel" laskettiin 1.2.1969 ve-  
sille USA:ssa. Ensimmäinen näistä  
aluksista "Lütjens" valmistuu 22.3.  
1969.

Norjan ilmavoimille on tilattu  
kuusi "Hercules" C-130 H kuljetus-  
konetta. Tilauksen arvo on 16 milj.  
dollaria.

Englanti ja Länsi-Saksa kehittä-  
vät yhdessä 155 m:n kenttätykkiä,  
joka kantamaksi tulee 22 km ja  
joka varustetaan apumootorilla  
lyhyitä siirtoja varten.

Amerikkalaisen TOW-pstohjuksen  
sarjavalmistus on aloitettu useiden  
vuosien kokeilujen jälkeen.

Sotilaskoulutus on määrätty pakol-  
liseksi kaikille egyptiläisille yliop-  
pilaille. Siitä kieltäytyvät tai huo-  
nosti edistyvät eivät saa suorittaa  
tutkintojaan.

Länsi-Saksassa tulee laskuvarjo-  
hyppy pakolliseksi kaikkien vaki-  
naisen palvelukseen aikovien up-  
seerikokelaiden koulutuksessa.

Neuvostoliiton TU-144 lensi 31.  
12.1968 ensimmäisenä ylläänimat-  
kustajakoneena ensilentonsa. Rans-  
kalais-englantilainen Concorde pää-  
si aloittamaan vasta 2.3.1969.

Ydinsulkusopimuksen on allekir-  
joittanut jo ainakin 85, mutta ra-  
tifiointi vain muutama maa, joiden  
joukossa ovat Iso-Britania, Norja  
ja Suomi.

Ranska on valmis myymään Ma-  
ginot-linjan laitteet yksityisille os-  
tajille.

## OHJUKSIA ISRAELILLE

Ranskalainen Dassault kehittää Israelille "MD-660" pinnasta pintaan ohjuksia. Sen kokeiluohjelmasta on jo huomattava osa toteutettu. Ohjuksesta tulee kaksivaiheinen ja liikkuvalla alustalla laukaitava. Sen kantama on n 500 kilometriä ja siihen voidaan sijoittaa myös ydinkärki.

Ranskahan on lopettanut asetointukset Israelille, joten valmistuksen aloittaminen saattaa siirtyä.

Wehr und Wirtschaft 8/1968

## STRATEGISTEN YDINASEIDEN "KOVENTAMINEN"-OHJUSTEN KEHITTÄMISKILPAILU JATKUU

1960-luvulla ovat supervallat pyrkineet suojaamaan mannerväliset ohjuksensa vastustajan yllättävältä hyökkäykseltä sijoittamalla ne maanalaisiin siloihin. Nyt on alkamassa uusi vaihe, jossa silojen kestävyyttä myös lähelle osuvia ydinräjähteitä vastaan pyritään nostamaan. USA:ssa on aloitettu noin miljardi markkaa maksava ohjelma "Hard Rock" uusien "superkovien" silojen rakentamiseksi. Ohjelma on tullut entistä kiireellisemmäksi, koska arviot NL:n hitaasta kehityksestä monikärki-ohjusten osalta ovat osoittautuneet vääriksi. Neuvostoliitto suoritti oman kokeensa vain viikko amerikkalaisen onnistuneen monikärki-ohjuskokeen jälkeen. Amerikkalainen koe suoritettiin Minuteman III:lla, jossa oli kolme 250 kg:n taistelukärkeä. Venäläisessä kokeessa, joka suoritettiin Tyuratamin koeasemalta yli 5000 mailin päässä olevaan Kamtšatkaan, oli neljä kärkeä. Siitä ei ole kuitenkaan varmuutta pystyttiinkö näitä neljää kärkeä ohjaamaan niiden irtaantua raketista.

Soldat und Technik 1/1969

## TŠEKKOSLOVAKIAN MIEHITYS

Elokuun 2. ja 21. päivän välisenä yönä etenivät Varsovanliiton joukot Tšekkoslovakiaan. Joukkojen johto oli neuvostoliittolaisen armeijakenraali Ivan Pavlovskin käsissä. Johtoportaina toimi kaksi

rintaman ja viisi armeijan esikuntaa. Viimeksimainittuihin kuuluivat 1.Kaartin PsArmeija, 8.Kaartin Armeija ja 20.Kaartin Armeija Itä-Saksasta ja Puolan länsiosista sekä 3.Armeija Puolan itäosista ja Länsi-Ukrainasta sekä yksi armeija Unkarista. Ensimmäisen vaiheen joukot käsittivät n 15—20 divisioonaa sekä armeijajoukkoja eli yhteensä n 200 000—250 000 miestä. Toiminnassa käytettiin myös maahanlaskujoukkoja. Niiden kuljetukset tapahtuivat pääasiassa viidelle lentokentälle ja käytettävissä oli n 170—250 kuljetuskonetta. Toimintaa suojasivat 24. Ilma-armeijan esikunnan johtamat ilmavoimien yksiköt.

Truppendienst 5/1968

## RUOTSALAISTA PANSSARIN-TORJUNTAA

Jokaisen ruotsalaisen panssariprikaateihin kuuluvan kiväärikomppanian aseistukseen tulee kuulumaan kaksi 90 mm:n raskasta sinkoa, kahdeksan 84 mm:n kevyttä sinkoa ja 72 jokamiehen pst-aseeksi tarkoitettua "Miniman" pienoissinkoa.

Kertakäyttöistä "Minimania" on tilattu Ruotsin maavoimille 75 miljoonalla kruunulla. Mikäli ruotsalaisten sanomalehtien arviot n 300 kruunun kappalehinnasta pitävät paikkansa, merkitsee tämä varsin kunnioitettavaa aseäärää.

Wehrkunde 10/1968

Rajavartiolaitos täyttää 21. 3. 69 50 vuotta. Näissä merkeissä kustantaa Rajamme Vartijat ry teoksen "RAJAVARTIOLAITOS 1919—1969". Teos antaa lukijalle kuvan rajavartiolaitoksen perustamisvaiheista ja kehityksestä nykypäivään saakka sekä rajajoukkojen osallistumisesta viime sotiimme. Lisäksi teokseen sisältyy merivartiolaitosta käsittelevä osa. Teos jakaantuu neljään osaan, joiden kirjoittajina ovat:

- 1. Osa: Suomen maaraajojen vartiointi vuosina 1918—39, fil.maisteri Uno Peltoniemi,
- 2. Osa: Merivartiolaitos, ylliluutnantti Kai Säteri,
- 3. Osa: Sotavuodet ja sotien välinen aika, ye-everstiluutnantti Ilmari Kirjavainen,
- 4. Osa: Rajavartiolaitos 1944—1969, ye-everstiluutnantti Ilmari Kirjavainen.

Kirjassa on 464 sivua hyvälle paperille painettuna, n 150 rajavartiolaitoksen vaiheisiin liittyvää kuvaa, n 30 karttapiirrosta ja lisäksi runsaasti tekstiliitteitä.

Sen hinta on ennakkoon tilattuna 20 mk/kpl. Kirja on vihreisiin kluuttikansiin sidottu ja ulkoasultaan edustava.

Kirja ilmestyy maaliskuun puolivälissä.

Tilaukset pyydetään ystävällisesti lähettämään mieluummin 25. 2. 69 mennessä osoitteella: RAJAMME VARTIJAT ry, HELSINKI 13, Postilokero 13 003.

## VEITSILUOTO tekee sitkeästä Lapin männystä

### Moduulimitoitettuja ikkunoita -vakiotuotteina

Moduuli-ikkunamallisto koostuu yksiosaisista ikkunoista ja tuuletusluukuista — näitä yhdistelmällä saatte monia erilaisia ikkunasovellutuksia.

**KOLME KUUSTA — LAATUTYÖN MERKKI**

VEITSILUOTO OSAKEYHTIÖ



Veitsiluoto, puh. Kemi, vaihde 36 51  
Myyntivarasto: Rovaniemi, Aittatie 10, puh. 21 76



## Kadettikurssien kuulumisia



### 26. Kadettikurssi muisti Kadettikoulua

Kadettikoulu sai vanhana vuosipäivänään 28. tammikuuta vastaanottaa arvokkaan taululahjoituksen. 26.kadettikurssin edustajat kävivät koululla luovuttamassa lahjana Summan taistelumaastoa kuvaavan professorin Aukusti Tuhkan alkuperäisen luonnoksen. Arvokkaan lahjan luovutuspuheen piti kursinsa puolesta eversti H Krogerus ja taulun otti vastaan koulun johtaja, eversti Magnus Haaksalo. Taulu sijoitettiin koulun juhlasaliin.

Kuvassa Summataulun edessä 26.kadettikurssin edustajat ja Kadettikoulun johtaja eversti Magnus Haaksalo.



## Kenraalimajuriksi



Salmela, Eero Juhani Viihelm  
7. 2. 1969  
27. kurssi

## Kenttäpiispaksi



Massa, Yrjö  
1. 1. 1969  
27. kurssi

	<b>12. ME-KURSSI</b>	
kom	Pauhakari, Lasse Väinö ylennetty kommodoriksi	14. 2. 1969
	<b>24. KURSSI</b>	
evl	Kärkkäinen, Yrjö Leo ylennetty everstiksi	1. 3. 1969
	<b>25. KURSSI</b>	
evl	Vihtonen, Reino Olavi Johannes myönnetty ero	5. 4. 1969
	<b>26. KURSSI</b>	
maj	Jaakkola, Heikki Eero ylennetty everstiluutnantiksi	14. 2. 1969
maj	Juha, Uurto Alvar ylennetty everstiluutnantiksi	1. 3. 1969
evl	Konno, Alf Bruno Robert myönnetty ero	5. 3. 1969
maj	Kulo, Tauno Olavi ylennetty everstiluutnantiksi	14. 2. 1969
	<b>29. KURSSI</b>	
maj	Kangaspunta, Väinö ylennetty everstiluutnantiksi	14. 2. 1969
	<b>38. KURSSI</b>	
kapit	Kuittinen, Jaakko Juhani ylennetty majuriksi	14. 2. 1969
kapit	Kuusimaa, Lauri Petter ylennetty majuriksi	14. 2. 1969
	<b>39. KURSSI</b>	
kapit	Paulaharju, Jyri Heikki ylennetty majuriksi	14. 2. 1969
	<b>40. KURSSI</b>	
kapit	Mattila, Matti Antero ylennetty majuriksi	14. 2. 1969
	<b>27. Me-KURSSI</b>	
kapitl	Hirvonen, Lassi Seppo ylennetty komentajakapteeniksi	14. 2. 1969
kapitl	Koivisto, Aarno Oiva Kalevi ylennetty komentajakapteeniksi	14. 2. 1969

## Sisällysluettelo

	Sivu
Kadettikoulu 50-vuotias .....	2
In memoriam .....	6
Majuri A. Lauri: Katsaus sotilaspoliittisesti tärkeimpiin maailmantapahtumiin vuonna 1968 ....	7
Hämeenlinnan kadettipiiri .....	19
Hämeenlinnan varuskunta .....	20
Varusmiespalveluksesta kieltäytyvät ja kehitysmaapalvelus .....	24
Toimittaja P O Heimolainen: Kevytkoneilmailu laajenee voimakkaasti Suomessa .....	29
Kadetti Arto Nokkala: Nyky päivän kadetista ja ylioppilasmaailmasta .....	32
Pääsihteerin tiedotuksia .....	35
Kirjauutuuksia .....	35
Uutispaloja .....	36
Kadettikurssien kuulumisia .....	38

## SUOMEN MERIVAKUUTUS Oy

Et.Esplanadikatu 12 — Puh. 15 166

## KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 80

Päätoimittaja: evl A A Salin, PEkoul-os puh  
625801/2495

Toimituskunta: ev E Korpikoski, evl:t A A Salin  
(pj), P Impola, V Kakkuri, A Heinonkoski,  
komkapt T Kuparinen, maj E Rannikko  
(siht), maj E Seppänen ja ylil O Katainen

Toimitussihteeri: maj E Rannikko, Pääesikunta,  
puh 625801/2328

Ilmoitukset: ylil V Levomäki, Sturenkatu 9 B 38,  
Helsinki 51, puh 714299

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto: rouva Irja  
Wonkka, Liisankatu 1, Helsinki 17, puh  
12681/333

Kuvalaajat: Helander-Kliché, Helsinki, puh 632042

Osoitteen muutokset: Kadettikunnan toimisto,  
Fredrikinkatu 16 A, Helsinki 12, puh  
665739

Tilaushinnat: 1/1 v 6:—, irtonumerot 1:50

POSTISHIRTOTILI 30909



**Neljä kirjainta,  
joihin voi luottaa**